

ĮVYKIAI, PROBLEMOS, NUOMONĖS

- PJŪTIES METAS – **Rytis Motiejūnas** 3
 AR UKRAINIEČIAI PADĖS IŠSPRĘSTI „BERZNYKO KLAUSIMĄ“? – **Petras Maksimavičius** 5
 GRAŽIAUSIUS PAVEIKSLUS PIEŠIA GAMTA – **Božena Bobinienė** 24

KULTŪROS BARUOSE

- PUNSKO KLOJIMO TEATRUI 65 – **Jolanta Malinauskaitė-Vektorienė** 7
 ANSAMBLIŲ SĄSKRYDIS 2023 9

JUBILIEJAI

- 90-ŲJŲ STEPONO DARIAUS IR STASIO GIRĖNO ŽŪTIES METINIŲ
 MINĖJIME – **Alicija Berneckienė** 11

ŠVIETIMAS

- KAS YRA TIKRA DRĄSA? – **Vida Uzdilienė** 13
 PUNSKO LICĖJŲ PRISIMINUS, ARBA 2023 METŲ ABSOLVENTŲ ŽODIS –
Povilas Senda 15
 SEINŲ „ŽIBURIO“ MOKINIAI VILNIUJE – **Seinų lietuvių „Žiburio“
 inf.** 16
 KONKURSŲ LAUREATŲ IŠVYKA Į KAUNĄ – **LLD inf.** 17

SPORTAS

- SPORTO NAUJIENOS PUNSKO DARIAUS IR GIRĖNO PAGRINDINĖJE
 MOKYKLOJE – **Birutė Grigutienė** 19
 LABAI DIDŽIUOJAMĖS MŪSŲ KREPŠININKAIS – **Vaiva Vaicekuskaitė** 22

KALBOS KERTELĖ

- PAPLŪDIMYJE – **Birutė Burdinaitė-Ołów** 23

SKELBIMAI

Viršeliuose:

Mindauginės Punske (Virginijos Karčiauskienės nuotr.)
 Padangės gėlės (Valdo Žilionio nuotr.)

REDAKCIJOS ADRESAS

16-515 Puńsk,
 ul. A. Mickiewicza 23
 tel. (+48) 87 5161 416
 www.e-ausra.pl
 ausra@o2.pl

LEIDŽIA

Lenkijos lietuvių draugija
 16-500 Sejny,
 ul. Wileńska 9
 tel. / faks. (+48) 87 5162 125

Vyr. redaktorė Irena Gasperavičiūtė
 Redakcijos sekretorė Alicija Krakauskienė
 Stilistė, korektorė Birutė Burdinaitė-Ołów
 Techn. redaktorė Aldona Jonušonytė
 KORESPONDENTAI: Petras Maksimavičius,
 Rasa Žukauskienė, Jurgita Stankauskaitė, Božena
 Bobinienė

Spausdino „Aušros“ leidyklos spaustuvė.

Numeris pasirašytas spaudai 2023-07-24

Rankraščiai taisomi ir trumpinami redakcijos
 nuožiūra. Redakcijos ir leidinio rėmėjų nuomonė
 nebūtinai sutampa su autorių nuomone.

Lenkijos lietuvių draugijos sąskaita

BS Sejny, ul. Powstańców Sejneńskich 1, 16-500 Sejny
 Nr. 23 93540007 0000 0000 0198 0002
 SWIFT / BIC kodas POLU PL PR

Publikacija vyraža jėdynie pogrėdy autora/ów i nie moze być utozsamiama z oficjalnym stanowiskiem Ministra Spraw Wewnetrznych i Administracji.

Projektą „Lenkijos lietuvių tautinio sąmoningumo ugdymas“ iš dalies remia Spaudos, radijo ir televizijos rėmi-
 mo fondas (gauta parama per projekto įgyvendinimo laikotarpį – 8000 eurų).

SPAUDOS,
 RADIO IR
 TELEVIZIJOS
 RĖMIMO
 FONDAS

Mieli skaitytojai!

IRENA GASPERAVIČIŪTĖ

Vasara – puikus metas ne tik po tolimus kraštus pasižvalgyti, bet ir savo apylinkes aplankyti, kam anksčiau laiko nelikdavo. Šiemet turėjau progos į ne vieną muziejų užsukti. Pirmiausia lankiau gerai išreklamuotą Varšuvos sukilimo muziejų, vėliau susipažinau su Seinuose neseniai įkurtu vadinamuoju Abiejų Tautų Respublikos kresų, o praėjusių savaitę teko lankyti Lazdijų Laisvės kovų muziejų. Šiais laikais muziejuose kalba ne tik eksponatai, šiandienos muziejai – modernūs, interaktyvūs, pilni įdomiai pateikiamos informacijos.

Iš mano paminėtų trijų pats geriausias pastarasis. Visomis prasmėmis. Nors Varšuvos sukilimo muziejų ne kartą girdėjau liaupsinant, ypatingo įspūdžio man nepaliko. Seinų – pats naujiausias iš čia minėtų – neatspindi išsamaus praeities vaizdo, sakyčiau, jį iškreipia kaip kreivų veidrodžių kambaryje. Ir ekspozicija parengta neatiidžiai, su klaidomis. O interaktyvumo ir modernumo jame mažoka. Lankytojus nebent pritraukia kava su pyragėliu bei plačia reklama. Lazdijų Laisvės kovų muziejus užėjus tikrai nustebina. Čia yra ko pasiūlyti pasižiūrėti tiek senimui, tiek jaunam žmogui. Pažinti Lietuvos pokario istoriją galima įvairiais pojūčiais ir aspektais: čia girdisi partizanų dainos, čia paėmęs telefono ragelį gali pasiklausyti, ką pasakoja buvęs tremtinys ar partizanų kovų dalyvis, gali pažiūrėti filmą, kaip lietuviai kovėsi Kalniškės mūšyje, pamatyti, kokios Sibiran ištremto vaiko svajonės, o pabaigoje nusileisti į namo rūšį, kur pokariu buvo įkurtas NKVD kalėjimas. Jeigu kurią dieną turėsite vieną kitą valandą laisvą, verta išsiruosti į Lazdijus ir aplankyti šį muziejų. Rasite jį lengvai nuo bažnyčios važiuodami Punsko link.

Pjūties metas

RYTIS MOTIEJŪNAS

Visai nejučiomis vasara persirito į antrąją pusę. Šiemet, kaip jau įprasta, mums žadėtas afrikietiškas karštis, tačiau bent kol kas tvankumos gūsius nuplauna lietutis. Saulė plikina pietinę Europos dalį, o mums toks drėgmės ir šilumos mišinys duoda kiek anksčiau sunokusius vaisius ir uogas.

XXX

Belaukdama didžiojo NATO vadovų susitikimo liepą, Lietuvos valdžia du mėnesius aiškinosi dėl vadinamojo „čekiukų“ skandalo. Mat po ką tik pasibaigusių savivaldos rinkimų žurnalistas ir visuomenininkas Andrius Tapinas nutarė ištirti, kaip savivaldybėse vietos deputatai naudojo jiems skirtas lėšas, ar kartais nepiktnaudžiavo? Kilo nemažas triukšmas, kai paaiškėjo, kad visų politinių partijų – ir dešiniųjų, ir kairiųjų – atstovai sugebėjo išleisti nemažas sumas (jos kartais siekdavo net po kelis ar keliolika tūkstančių eurų), dažnai negalėdami paaiškinti, kam jas išleido. Ir čia bėda ne tik dėl neregėtai daug sudeginto benzino COVID-19 epidemijos laikotarpiu (primename, kad griežto karantino metu ribotas eismas tarp savivaldybių). Pasirodo, kad tautos išrinktieji už valdiškus pinigus pirkosi ne tik pieštukus, popierių ar benziną kelionėms pas rinkėjus. Būta visko: štai Savivaldybių asociacijos prezidentas (jis ir Jonavos perrinktasis meras) sugebėjo už deputatystei skirtus pinigus nusipirkti spalvotąjį televizorių...

Tačiau smarkiausiai kliuvo Vyriausybės ministrams, praeitą kadenciją „deputatavusiems“ Kauno mieste.

Valdantieji liberalai saviškį išsuko nuo atsakomybės, o viena iš konservatorių ministrių – J. Šiugždinienė neišsilaikė poste net atidavusi keliolika tūkstančių eurų. Krito pirmasis šios Vyriausybės narys... Ir krito ne todėl, kad ką piktybiškai iššvaistė, o kad bandė atsiskaitinėti ne savo čekiuokais, paprastai kalbant, sukčiavo.

Suprantama, kad tokie deputatai įnirtingai gynėsi. Kauno meras V. Matijošaitis, prieš kurį iš pat pradžių ir buvo nukreiptas tyrimas, tiesiog atšovė, kad jis vadovavosi lėšų skirstymo reglamentu, kurį priėmė prieš jį dirbęs meras konservatorius A. Kupčinskas. Daugelis sugėdintų deputatų niekuo nepagrįstas išlaidas kompensavo – atidavė visus ar dalį išleistų pinigų. Skandalas lyg ir nutilo, o Seimas susizgribo ir skubiai priėmė įstatymą, pagal kurį savivaldybių tarybų (jų Lietuvoje 60) nariai dabar jau gaus ne reprezentacines išmokas, o pastovų atlyginimą, lygų 1/5 vietos mero algos.

Dabar jau susigriebė už galvų daugelis merų. Didžiųjų miestų biudžetai dėl naujovės nelabai nukentės, bet mažųjų savivaldybių (tokių kaip Rietavas ar Kalvarija) vadovams teks smarkiai pasukti galvas. Juk algas savo deputatams teks mokėti iš jau esamų pinigų!

Aistros kiek aprimo, bet nesmagus kvapelis liko. Savo patvirtintų reglamentų pagalba reprezentacines lėšas nesąžiningai švaistę vietos deputatai lyg ir patvirtino cinikų teiginį, kad „valdžioje vien vagys“. Nelabai vykusiai čia pasirodė ir Premjerė, valdymo pradžioje žadėjusi bekompromisinį skaidrumą, bet keletą savaičių įnirtingai gynusi ministrus. Sako, kad

I. Šimonytę ir atsistatydinusių ministrę siejo asmeninė draugystė, bet ar tai pasiteisinimas? Valdžios partijų, ypač konservatorių, populiarumas toliau sminga žemyn, niūriai galvas purto net ištikimiausi „valdžios partijos“ šalininkai.

Dideliu akmeniu, galinčiu išversiti valdžios vežimą, yra ir siūloma mokesčių reforma, kuriai nuožmiai priešinasi ne tik opozicija, bet ir abi valdžioje esančios liberalų partijos. Šį projektą pateikė tie patys konservatoriai. Kita vertus, Laisvės partija karštligiškai stumia savo naująjį „santuokos“ modelį, kanapių dekriminalizavimą ir reikalauja skubiai ratifikuoti kontroversišką Stambulo konvenciją. Ko jie taip skuba? Gal suvokia, kad po kitų rinkimų jų laikas bus pasibaigęs?

XXX

Didžiausias tarptautinis pastarųjų metų renginys Lietuvoje, NATO vadovų vizitas, pasibaigė be ypatingų incidentų, nors ir sukėlė daug ginčų dėl jo rezultatų. Vilnius, laukdamas svečių, iki paskutinės akimirkos blizginosi ir švarinosi. Kritikai sako, kad toks perdėtas gražinimasis tėra sovietmečio reliktas, kai viskas

daryta norint *pasirodyti* prieš svečius. Bet, kita vertus, jei tie pablizginimai liko, tai gal ir gerai? Miestas tiesiog aptvarkytas.

Visi šiame susitikime laukė, kad Ukraina bus pakviesta į NATO arba kad bus apibrėžta bent jau preliminari to priėmimo data. Bet įvyko tai, kas įvyko. Galima iki užkimimo ginčytis, ar susitikimas buvo sėkmingas, ar ne. Lietuva, kaip nuoširdžiausia Ukrainos bičiulė, tikrai norėjo suteikti jai tokį pakvietimą. Bet šiame kariniame aljanse ne ji turi sprendžiamąjį balsą. Ukrainos narystė NATO liko ateities miglose, nors jai ir pažadėta ilgalaikė parama ginklais ir pinigais. Visi kalba, kad tai įvyks po karo, bet niekas nežino, kada jis baigsis. Juk ir ilgai lauktas ukrainiečių puolimas nėra toks veržlus, kaip tikėtasi, ir žadėtos aviacijos jie dar negavo. Ar lengva nugalėti įsitvirtinusių užpuolikų, kai neturi lemiamos kokybinės ir kiekybinės ginkluotės persvaros nei žemėje, nei ore, nei jūroje?

Na, o Rusija toliau stebina savo veiksmams, sukeldama sąmyšį net tarp savo bičiulių. Taip birželio pabaigoje pusantros dienos visas pasaulis prilipęs prie televizorių stebėjo tariamą J. Prigožino samdinių grupuotės

maištą. Staiga prasidėjęs šis maištas lygiai netikėtai ir baigėsi, tarpininkaujant A. Lukašenkai. Išdavyste viešai apkaltintas maištininkų vadas nesuimtas ir toliau sau laisvai vaikštinėja, perkėlęs ištikimiausius šalininkus į Baltarusiją. J. Prigožinas net pasižadėjo sumokėti kompensacijas už saviškių pražudytus kelis rusų lakūnus (neva jo zenitininkas pasikarščiavo) ir ti-

kina mokinsiąs kovos gudrybių Baltarusijos kariuomenę. Bet kaip bus, nežino niekas – vieni kalba, kad vagnerininkai bus panaudoti pakartotiniam Ukrainos puolimui iš šiaurės, kiti tikina, kad dabar jie užsiims tik Afrikos reikalais (ten rusų samdiniai padėjo valdžioje išsilaikyti keletui vietinių diktatorių, mainais gaudami prieigą prie jų aukso ir deimantų kasyklų), tretieji tikina, kad rusų samdiniai padės susijungti Karaliaučiaus kraštui su draugiška Baltarusija, užimdami Suvalkų koridorius (kuriame esame ir mes, brangūs skaitytojai).

Sunku suvokti kuoktelėjusių užkariautojų logiką, kai nesupranti jų mąstymo būdo. Bet reikia būti pasiruošusiam bet kokiam įvykių posūkiui. NATO vadovų susitikimas parodė, kad net naiviausi vakariečiai ima suprasti rusų ekspansionizmo grėsmę. Džiugu ir tai, kad į šį aljansą įstojus Suomijai ir Švedijai, mūsų geopolitinė padėtis tampa geresnė, pasidaro saugiau. Tačiau tai nereiškia, kad reikia nusiraminti. Dar senovės romėnai sakė, kad jei nori taikos, turi ruoštis karui... Palinkėkime tos taikos kiekvienam iš mūsų ir ypač didvyriškai ukrainiečių tautai!

Ar ukrainiečiai padės išspręsti „Berznyko klausimą“?

SPAUDOS,
RADIO IR
TELEVIZIJOS
RĖMIMO
FONDAS

PETRAS MAKSIMAVIČIUS

Daugelis girdėjote, kad Seinų krašte dar vyksta nemažai diskusijų apie istorijos paveldą. Vis dar skirtingai žiūrima į tai, kas vyko daugiau kaip prieš šimtą metų. Toks pavyzdys – Berznyko kapinės, kur palaidoti 1920 m. žuvę Lietuvos kariai. Į kapines atvyksta įvairios Lietuvos delegacijos, dedamos gėlės, degamos žvakutės. Kita pusė kiekvienais metais rengia vadinamojo Nemuno mūšio minėjimo iškilmes, uždega žvakutes prie Panerių (vietovė šalia Vilniaus) tragediją primenančio obelisko, atvirai ar labiau diplomatiškai kalba apie lietuvių kolaboravimą 1920 m. su bolševikais ar Antrojo pasaulinio karo metu su naciais. Kasmet Seinuose rengiama patriotinė eisena miestelio gatvėmis, kuria primenamas vadinamasis Seinų sukilimas prieš lietuvius 1919 m. Seinų katedroje iškabintos marmurinės lentos, kuriose išskaltos žuvusiųjų

kovose su lietuviais pavardės, atnašaujamos jų intencija šv. Mišios. Nors taip vyksta jau beveik kelis dešimtmečius, vieni ir kiti puikiai jaučia, kad ne iki galo viskas gerai, kad tai jau tampa paprasta rutina, kuri neleidžia žengti žingsnio pirmyn.

Į straipsnio pavadinime paminėtą „Berznyko klausimą“ reikėtų žvelgti plačiau. Tai ne tik chaosas, kuris dėl daugybės ten atsiradusių simbolių desakralizuoja tą erdvę. Tai taip pat negebėjimas ar nenoras suprasti to, kas vyko šiame krašte prieš šimtą metų. Gal kartu tai ir baimė, kad kelis dešimtmečius kurtas naratyvas suduš į šukes ir atskleis žymiai platesnį ir sudėtingesnį vaizdą, negu norima jį matyti.

Daugelis svarsto, kam reikėjo Seinuose kurti Kresų muziejų. Kokia bus nauda? O jeigu legendomis ir pasakomis apipinta vadinamųjų kresų istorija po kiek laiko pasirodys ne tokia

idiliška, kaip kai kam šiandien atrodo? Be to, kaip ilgai taip pavadintas muziejus ir jame esančios ekspozicijos padės šiai visuomenei išsaugoti įsitikinimą apie jos išskirtinę misiją – „nešti kultūrą ir krikščionybę“ kaimynams? Ar šiai Seinų bendruomenei tai rūpi ir ar ji žino, kad tokia misija jai pavesta vykdyti? Ar ji bus pajėgi tai daryti ir ar jaučia, kad tai ne tik didelė garbė, bet ir atsakomybė?

Kuo gi čia dėti ukrainiečiai? Neseniai Lenkijoje minėtos 1943 m. Volynėje vykusių masinių žudynių metinės. Tai buvo didžiulė ten gyvenusių lenkų tragedija. Skačiuojama, kad tuo metu nužudyta 60–100 tūkst. lenkų, daugiausia civilių gyventojų. Ten veikęs lenkų pagrindis taip pat keršijo. Nepalyginamai mažiau, tačiau žuvo ir ukrainiečių.

Lenkijos Seimas vienbalsiai priėmė rezoliuciją, kuria pagerbiamas to meto įvykių aukų atminimas. Rezoliucijoje teigiama, kad pagerbiami visi žuvusieji Volynės įvykių metu. Tuo pačiu dokumente pabrėžiama, kad ypatingos pagarbos verti tie ukrainiečių tautos atstovai, kurie rizikuodami savo gyvybe pasipriešino tautiečių vykdomiems nusikaltimams.

Tomis dienomis Lenkijos žiniasklaidoje pasirodė labai daug pranešimų, aprašymų, straipsnių, pasakojimų apie to meto skaudžius įvykius. Tačiau nedaug autorių pabandė kiek plačiau į tuos įvykius pasižiūrėti ir išsamiau nenagrinėjo pačių ukrainiečių požiūrio, argumentų. Niekam nekyla abejonių, kad tai, kas 1943 m. vyko Volynėje ir gretimuose regionuose, buvo didžiulė tragedija,

Petro Maksimavičiaus nuotr.

Berznyko kapinėse

Kresų muziejaus atidarymo išskilmės. Sveikinimo kalbą sako Vilkaviškio vyskupas R. Norvila

kurios žiaurumą sunku įsivaizduoti ir suprasti. Kodėl tai įvyko? Būtent to paskutinio elemento visoje dėlionėje, mano galva, pritrūko. Ypač stigo bandymų atsakyti į klausimą, kas ir kodėl ukrainiečius vertė taip nežmoniškai elgtis savo kaimynų atžvilgiu. Juk tai negalėjo būti staiga, spontaniškai kilęs veiksmas. Jis dėl tam tikrų priežasčių turėjo bręsti ilgą laiką tarpą. Jokiu būdu negalima šio nusikaltimo vykdytojų pateisinti, tačiau bandyti suprasti jų motyvus vis dėlto reikėtų. To būtina siekti, nes tik tokiu būdu galima ateityje apsisaugoti nuo panašių tragedijų.

Reikėtų pasidžiaugti Lenkijos Prezidento A. Dudos ir Ukrainos Prezidento V. Zelenskio iniciatyva kartu nuvykti į Šv. Petro ir Povilo katedrą Lucke, kur jie drauge pagerbė to meto įvykių aukas. Vieni Lenkijos Prezidentą gyrė, kiti smerkė. Kodėl? Lenkijos ir Ukrainos prezidentai pagerbė ne tik Volynėje ir gretimuose regionuose žuvusių lenkų, bet visų žuvusiųjų atminimą. Tai kokybiškai visai kitas požiūris ir abiejų šalių visuomenėms siunčiamas signalas. Giriantys Lenkijos Prezidentą pabrėždavo, kad jis parodė, jog Lenkija didi valstybė, sugebanti matyti ne tik kitų kaltes, bet ir savo padarytas klaidas, kokio masto jos bebūtų. Beje,

verta pridurti, kad jau kelis dešimtmečius tokio krikščioniško, jautraus ir išmintingo požiūrio į sudėtingą šio krašto istoriją laukia Seinų krašte gyvenanti lietuvių bendruomenė.

Kiti Lenkijos politikos apžvalgininkai smerkė tokį Prezidento poelgį, kadangi, pasak jų, Ukrainos vadovas privalėjo atsipašyti lenkų tautą ir prašyti atleidimo. Kitu atveju nereikėjo vyksti kartu ir pagerbti visų aukų atminimo. Tačiau ši nuomonė, nors šiuo metu dominuojanti Lenkijos visuomenėje, neišvengiamai turės keistis. Jau ji kinta, kadangi Lenkija supranta vis didėjantį savo vaidmenį Europoje, ypač vykstančio karo ir saugumo stiprinimo šioje Europos dalyje kontekste. Kitaip sakant, lyderiai negali visą laiką pristatinti savo praeitį iš aukos pozicijų, bet turi imtis tikros lyderystės, rodyti pavyzdžius ir įkvėpti kitus žiūrėti ne tik į praeitį, tačiau taip pat mokėti pripažinti savo klaidas ir kurti geresnę ateitį. Taip pat suprasti, kad tai jokia būdu nėra savos tautos interesų išdavystė.

Lenkų ir ukrainiečių diskusijos apie praeitį tęsis dar ilgai, kadangi dar daug neatsakytų klausimų, ne iki galo patvirtintų faktų. Ukrainiečių laikysena rodo, kad net

karo metu jie nėra linkę dėl politinių motyvų atsisakyti savo istorinio pasakojimo, kuris jiems taip pat reikalingas ugdant patriotiškai nusiteikusių ir pilietinę visuomenę. Jų dar laukia daug darbo, tačiau vykstantis karas ir daugybė jo metu patirtų netekčių sutelks visuomenę, kuri dar labiau sieks pasisemti jėgų iš praeities įvykių, o jų pagrindu stiprins ukrainiečių tapatybę. Taigi tas dialogas, kuris pasibaigus karui vyks tarp Lenkijos ir Ukrainos politikų, mokslininkų, kultūrininkų, bus naudingas ir mums. Juk labai daug kas priklauso nuo to, kokius tautos elito siunčiamus signalus išgirsta

plačioji visuomenė. Jos nuomonė lėta, tačiau kinta. Taigi labai tikiu, kad buvusioje Seinų katedroje dar dalyvausime šv. Mišiose, kurios bus aukojamos visų kovojusiųjų ir žuvusiųjų dėl Seinų valstybinės priklausomybės intencija, o Berznyko bažnyčioje vyks gedulingos pamaldos, skirtos 1920 m. Berznyko mūšio metu žuvusiems pagerbti. Ukrainiečių vaidmuo šiame procese gali būti labai svarbus.

Seinų bazilikoje

Punsko klojimo teatrui 65

JOLANTA MALINAUSKAITĖ-VEKTORIENĖ

Birželio 9-osios vakarą į Punsko skanseną sugužėjo visi neabejingi klojimo teatro judėjimui, mat tądien Punsko lietuvių kultūros namų klojimo teatras šventė savo 65-ąjį gimtadienį. Kiekviena proga susitikti su žiūrovais – ypatinga ir svarbi artistui. Jubiliejaus proga sumanėme paieškoti šiek tiek įdomesnių minėjimo formų ir žiūrovus įtraukti į teatrinį veiksmą.

Skanseno kiemas tapo „Gyvojo teatro muziejumi“. Aktoriai tarsi užmigdytos marionetės saugojo sukurtas instaliacijas, kurias žiūrovams atgydavo atlikus tam tikrą užduotį. Tokia šiek tiek netradicine forma norėjome papasakoti apie mūsų teatro istoriją, jo kūrėjus, pristatyti repertuarą, aktorius, prisiminti gastroles, apdovanojimus, leisti nusifotografuoti su teatriniais kostiumais. Norint patekti į muziejų reikėjo susimokėti. Bilieto kaina – nuoširdi šypsena. Nepaprastai smagu, kad susirinkusieji išitraukė į šį žaidimą – noriai lankė parodas-instaliacijas, mielai išklausedavo aktorių pristatomų istorijų, noriai fotografavosi. Skanseno kieme virė gyvenimas: žmonės bendravo, juokėsi, šnekučiavosi. Skanseno kluone visų laukė filmo „Punsko lietuvių kultūros namai. Žmonės“ ištrauka, pasakojanti apie klojimo teatro kūrybos ir darbo procesą. Žiūrovas scenoje pamato tik galutinį „produktą“, tačiau pats įdomiausias gyvenimas verda užkulisiuose, repetitijų metu, gastrolėse.

Atėjo laikas sceną užleisti aktoriams – juk jie mėgėjų teatre patys svarbiausi. Šiomet klojimo teatro dalyvių gretose 14 artistų (pristatysiu juos, kaip ir renginio metu, su tam

Virginijos Karčiauskienės nuotrauka

tikra humoro doze): Rūta Burdinaitė – teatro veteranė, visų galų meistrė – žurnalistė, bibliotekininkė, šokėja, režisierė, keistų daiktų kolekcionierė, aštrios plunksnos ir žodžio mėgėja; Darius Vaina – teatro senbuvis, kuriam nebaisūs pagrindiniai ir keistoki vaidmenys, vienas pirmųjų išmokstantis tekstus ir, svarbiausia, mūsų teatro uolus vairuotojas, profesionalus beržų šakų kirtikas ir vinių kalėjas; Darija Vyšniauskienė – teatro dama, visuomet elegantiška, pasipuošusi ir, svarbiausia, niekad nevēluojanti į repetitijas, Elvio Preslio ir Butkutės gerbėja, kuriai vaidinti – malonumas; Alicija Kraužlytė – teatro bitelė, visuomet darbšti, kruopšti, atsakinga, 1993 m. dailiojo žodžio konkurso laureatė, ilgaplaukė ir balsingoji šokėja; Arnoldas Vaznelis – teatro filosofas, juodojo humoro mėgėjas, visuomet paslaugus, muzikų spektakliams kūrėjas, dažnai plaunantis rankas ir nešiojantis „kroksus“, bal-

singas smuikininkas ir „komedijos karalius“; Irena Lila – rūpestingoji katinėlių, šunėlių, vorelių ir viso, kas gyva, bičiulė, viską kruopščiai sudėjus, sulyginus, surepetavus, supakavus, suskaičiavus, kartais į repetitiją pavėlavus; Tomas Žilinskas – teatro bosas, visada išsidabinęs, išsikvėpinęs, plaukus susistatęs, nagingas, linksmybių, išdaigų ir gražių panelių mėgėjas; Teklė ir Jurgis Paransevičiai – pati nuostabiausia, šauniausia, teatrališkiausia šeima Punske, klojimo teatro vinis, siela, neblėstanti energija; Teklytei duotos auksinės rankos ir širdis, o Jurgiui – auksinis protas ir rimtis; teatro filmuotojai, fotografuotojai, siuvėjai ir nenuilstantys optimistai; Daiva Grigutytė – „Kregždutės“, vėliau „Kregždės“ lizde auginta, visad besišypsanti, po pasaulį skrajojanti, būsima kriminalistė, kuriai nesvarbu, ar koja lūžus, ar ranka – teatre ji bus visada; Simona Zubavičiūtė – balsingoji „Kregždė“

iš Seinų, rožinės spalvos gerbėja, kuri renginyje nedalyvavo, nes graužė knygas prieš egzaminus; Aldutė Vaičiulytė – teatro psichologė, debiuto metu laimėjo geriausios aktorės diplomą, labai pareiginga, energinga ir nuolat visko klausinėjanti; Justas Bliūdžius – aktorius, kuris repeticijas lanko jau metus laiko, o dar jokiai spektaklyje ne vaidino, žavus suvalkietis, visų ligų gydytojas, vienos pirmųjų klijimo teatro aktorių – Angelės Šliaužienės anūkas. Kadangi Justas šįkart skanseno scenoje debiutavo, tai kartu su juo vedėme kitą renginio dalį – viktoriną.

Pagalvojome, kad visai smagu būtų pažaisti su žiūrovais ir patikrinti jų žinias apie klijimo teatrą, įsitikinti, ar įdėmiai lankė „Gyvojo teatro muziejus“ ekspozicijas. Ekране pasirodė 25 klausimai su 3 atsakymų variantais. Tiems, kurie pirmieji teisingai atsakydavo į klausimą, įteikdavome jubiliejinį klijimo teatro molio medalį, kurį sukūrė tautodailininkas Vidas Radzevičius. Taigi šioje renginio dalyje patikrinome ir įsitvirtinome pagrindines informacijas. Įdomu, ar skaitytojai žino, koks buvo pirmas klijimo teatro spektaklis?

Atsakymas – S. Kymantaitės–Čiurlionienės komedija „Kuprotas oželis“, kurią 1958 m. režisavo Juozas Vaina. Kelios įdomybės: klijimo teatro dalyviai pirmą kartą į Lietuvą vaidinti išvyko 1990 m. (traukiniu per Kuznicą Bialostocką, Gardiną į Vilnių, o iš ten į Paragius), daugiausia pastatymų (net 4) sulaukė Keturakio „Amerika pirtyje“, aktorių gretose daugiausia buvę Onučių ir Juozų, klijimo teatras pastatęs 55 spektaklius, 2007 m. išleidęs knygą „Lošimai kluoni“, Dainų šventės Teatro dienoje dalyvavo 3 kartus (tai vienintelis užsienio lietuvių teatras, dalyvaujantis Dainų šventėje), populiariausia aktorių pavardė – Grigučiai, daugiausia vaidmenų (net 33) sukūrė Rūta Burdinaitė, artistų gretose daugiau buvo vyrų (tarp 157 net 92 vyrai), teatras gastroliavęs JAV ir Kanadoje, 3 kartus Klijimo teatrų festivalio metu vyko ir didžioji Lietuvos klijimo teatrų krivulė, populiariausi statomi dramaturgai tai Balys Sruoga, Žemaitė ir Kazys Binkis, klijimo teatro gretose net 5 buvę jaunių teatro „Kregždė“ aktoriai, su Agluonėnų klijimo teatru draugystės 20-mečiui buvo pastatytas

bendras spektaklis, daugiausia „Mel-pomenės drugelio“ statulėlių pelnę Rūta Burdinaitė, Donatas Ališauskas ir Darius Vaina, daugiausia kartų vaidintas spektaklis – K. Binkio satyra „Kriaučius Motiejus“. Šį spektaklį suvaidiname ir jubiliejaus proga, tik šįkart talkon pasikvietėme publiką. Aktoriai, pasipuošę naujais teatro marškinėliais, vaidino lydimi publikos dainavimo, garsų ar judesių pamėgdžiojimo. Nepaprastai gera, kad žiūrovai taip smagiai įsijungė. Džiaugsmas spindėjo ir jų veiduose, ir akyse.

Jubiliejaus metu padėkojome buvusioms teatro vadovėms Teresei Vainienei, Jūratei Kardauskienei ir Teklei Paransevičienei, kurios, suprasdamos teatro svarbą ir reikšmę mūsų krašte, ilgus metus nešė teatrinę šviesą, burdavo žmones, vaidindavo, išlaikė tradiciją. Ačiū joms už tai. Padėkos žodžius teatro žmonėms skyrė ir Punsko valsčiaus viršaitis Vytautas Liškauskas.

Renginį vainikavo sveikinimai, dovanos, apkabinimai, džiaugsmas. Klijimo teatrą pasveikinti atvyko ne tik mūsų kaimynai – Seinų, Suvalkų ar „Kregždės“ teatralai, bet ir teatrų vadovai, savų artistų lydimi, iš Jurbarko, Anykščių, Rudaminos, Kalvarijos, Skapiškio, linkėjimus atsiuntė prof. Petras Bielskis, prof. Rimantas Balsys, Lietuvos nacionalinis kultūros centras, Lietuvos mėgėjų teatrų sąjunga. Dėkojame visiems atvykusiems, bičiuliams, žiūrovams bei šventės rėmėjoms: LR vidaus reikalų ir administracijos ministerijai bei LR užsienio reikalų ministerijai („Globali Lietuva“).

 Ministerstwo Spraw
Wewnętrznych i Administracji

GLOBALI LIETUVA

LIETUVOS RESPUBLIKOS
UŽSIENIO REIKALŲ
MINISTERIJA

Ansamblių sąskrydis 2023

Birželio 24 dieną Burbiškių kaime prie Galadusio ežero vyko tradicinis ansamblių sąskrydis, kurį surengė Lenkijos lietuvių draugija. Renginyje išvydome ir išgirdome didelį būrį Punsco ir Seinų lietuvių ansamblių. Šiais metais jų dalyvavo keturiolika. Pasirodė taip pat svečiai iš Lietuvos – „Nešpėtni bernai“. Nuoširdžiai dėkojame ansamblių nariams ir žiūrovams.

Ačiū tariame šio renginio rėmėjai – Lenkijos Respublikos vidaus reikalų ir administracijos ministerijai.

Ministerstwo Spraw
Wewnętrznych i Administracji

Punsco lietuvių kultūros namų mišrus choras „Dzūkija“ (vad. Vidas Simanauškas)

Punsco senjorų klubo ansamblis „Tėviškės aidai“ (vad. Gediminas Kraužlys)

Punsco Kovo 11-osios licėjaus liaudiškų šokių grupė „Šalčia“ (vad. Asta Pečiulienė)

Seinų „Lietuvių namų“ vyresniųjų liaudiškų šokių grupė „Seina“ (šokių vad. Kristina Brazienė)

Seinų „Lietuvių namų“ popstudija „Žiburiukai“ (vad. Juozas Pileckas)

Seinų „Lietuvių namų“ vyrų vokalinis ansamblis (vad. Juozas Pileckas)

Artūro Astrausko nuotr.

Vidugirių pagrindinės mokyklos absolventės Rita Pečiulytė ir Sandra Pachuckaitė (vad. Irena Kalinauskienė)

Artūro Astrausko nuotr.

Seinų „Lietuvių namų“ jaunuolių liaudiškų šokių grupė „Seina“ (šokių vad. Kristina Brazienė)

Artūro Astrausko nuotr.

Punsko lietuvių kultūros namų choreografinis sambūris „Jotva“ (vad. Kornelija Mauliūtė)

Artūro Astrausko nuotr.

Vidugirių kaimo kapela (vad. Jurgis Vaznelis)

Artūro Astrausko nuotr.

Seinų „Lietuvių namų“ ansamblis „Galadusys“ (vad. Juozas Pileckas)

Artūro Astrausko nuotr.

Seinų „Lietuvių namų“ vokalinė grupė „Intro“ (vad. Juozas Pileckas)

Artūro Astrausko nuotr.

Seinų „Lietuvių namų“ liaudiškos muzikos kapela „Šalcinis“ (vad. Vytautas Gavutis)

Artūro Astrausko nuotr.

Punsko Kovo 11-osios licėjaus jaunimo mišrus choras „Pašešupiai“ (vad. Dainius Pavilonis)

Artūro Astrausko nuotr.

Artūro Astrausko nuotr.

„Nešpėtni bernai“

Sąskrydžio akimirka

90-ųjų Stepono Dariaus ir Stasio Girėno žūties metinių minėjime

SPAUDOS,
RADIO IR
TELEVIZIJOS
RĖMIMO
FONDAS

ALICIJA BERNECKIENĖ

Punsko pagrindinė mokykla pavadinta Dariaus ir Girėno vardu, todėl jau nemažai metų liepos mėnesio antrą arba trečią savaitgalį mokinių ir mokytojų delegacija vyksta į Myslibužo miestą ir dalyvauja lakūnų pagerbimo iškilinėse Pščelniko miške. Šiemet liepos 16 dieną dalyvavome 90-ųjų Stepono Dariaus ir Stasio Girėno žūties metinių minėjime. Mūsų mokyklai atstovavo direktorius Jonas Vydra, septintos klasės mokiniai bei mokytojos Jūratė Pykienė ir Alicija Berneckienė. Šiais metais dalyvių buvo šiek tiek daugiau. Važiavo licėjaus mokinės Gabija ir Justina, mūsų mokyklos absolventas Jokūbas bei septintokų mamytės, kurios padėjo globoti mokinius.

Kelionė nuomojamu autobusu į Dariaus ir Girėno žūties vietą užtrunka ilgokai, apie trylika valandų. Iš Punsko išvykome 6 val. ryto ir tik vakarop pasiekėme Myslibužą. Tą dieną buvo alinantis karštis, bet juo

Alicijos Berneckienės nuotr.

niekas nesiskundė. Nuvažiavę įsikūrėme harcerių centre ir tuoj pat nubėgome pabraidžioti švriame Myslibužo ežere, o pavakarieniavę paruošėme mokyklos vėliavą, tautines juostas ir savo šventinę aprangą sekmadienio iškilmėms.

Kitą dieną į Pščelniko mišką nuvykome 10.00 val., nors jubiliejaus iškilmės buvo numatytos 12.00 val. Kviesti dalyviai turėjo atvažiuoti daug anksčiau, nes reikėjo pereiti saugumo patikros punktą. Žinojome, kad minėjime dalyvaus Lietuvos Respublikos Prezidentas Gitanas Nausėda ir Lenkijos Respublikos Prezidentas Andrzej Duda (Andrzej Duda), todėl turėjome paklusti visoms iš anksto nustatytoms procedūroms. Dar neprasidėjus šventosioms mišioms mus pasitiko Myslibužo miesto meras Piotras Sobolevskis (Piotr Sobolewski) ir jo darbuotojai. Čia reiktų pridurti, kad šie žmonės visada labai šiltai priima Punsko mokyklos delegaciją, visuomet mumis rūpinasi ir stengiasi, kad viešnagės metu Myslibuže jaustumės kaip savo namuose. Bendraudami su mumis pabrėžia, kad čia, kur stovi Dariaus ir Girėno paminklas, yra Lietuvos žemės lopinėlis.

Iškilmių metu kartu su Varėnos mokinių delegacija stovėjome dešinėje Dariaus ir Girėno paminklo pusėje, taigi iš arti stebėjome

prezidentus, Lietuvos arkivyskupą Lionginą Virbalą ir kitus garbingus svečius. Visi jie kalbėjo apie Dariaus ir Girėno narsų skrydį, meilę tėvynei, apie tai, kad lakūnai skrydžiu per Atlantą garsino mažytės, neseniai atgimusios Lietuvos vardą. Iškilmių metu grojo Lietuvos kariuomenės Karinių oro pajėgų orkestras, buvo giedami Lietuvos ir Lenkijos himnai. Dariaus ir Girėno garbei nuaidėjo trys pagarbos ir atminimo salvės. Po to Lietuvos Respublikos Prezidentas Gitanas Nausėda, Lenkijos Respublikos Prezidentas Andrzej Duda ir delegacijos prie Dariaus ir Girėno paminklo padėjo vainikus.

Mums, punskiečiams, nedažnai pasitaiko proga vienu metu pamatyti

tiek daug veidų, matomų tik televizorių ekranuose ar internete. Retai tenka išgirsti tiek daug gražių minčių apie „Lituaniką“, lakūnus Steponą Darių ir Stasį Girėną, apie tautų ir šalių draugystės svarbą šiais neramiais laikais.

Drąsių lakūnų Dariaus ir Girėno atminimą pagerbė taip pat tradicinio estafetinio pagarbos bėgimo „Pščelnikas–Kaunas“ dalyviai, kurie liepos šešioliktosios ankstyvą popietę išbėgo iš Pščelniko, o trečiadienį 17 val. sveikinome juos Punske prie mokyklos.

Dėkojame visiems, kas prisidėjo prie išvykos suorganizavimo, ypač Lenkijos lietuvių draugijai. Vėl iš Pščelniko parsivežėme daug išpūdžių, kurie pasiliks mūsų širdyse visam laikui.

Projektą „Dariaus ir Girėno transatlantinio skrydžio 90-ųjų metinių minėjimas“ rėmė Lenkijos Respublikos vidaus reikalų ir administracijos ministerija.

**Ministerstwo Spraw
Wewnętrznych i Administracji**

Projektą „Dariaus ir Girėno žuvimo 90-ųjų metinių minėjimas ir jų žūties vietos Pščelniko k. priežiūra“ remia Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerija.

GLOBALI LIETUVA

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
UŽSIENIO REIKALŲ
MINISTERIJA**

Kas yra tikra drąsa?

VIDA UZDILIENĖ

Drąsa yra ta gyvenimo sudedamoji dalis, kurios mums visada reikia. Norime to ar ne, bet kad susirastume antrąją pusę – mums reikia drąsos. Darbui susirasti irgi jos reikia. Mums taip pat reikia drąsos, norint pakeisti darbą arba palikti tokį, kurį nelabai mėgstame. Nuomonei išsakyti irgi reikia. Jei norime išlikti ištikimi sau ir tam, ką laikome teisinga, mums taip pat reikia drąsos. Siekiant savo tikslų ar svajonių, kuriant projektus, be jokių abejonių, drąsa yra reikalinga.

Mūsų mokyklos globėjams Dariui ir Girėnui tikrai prireikė drąsos. Drąsos emigruoti, palikti savo tėvynę, draugus, artimus, šeimą ir skristi. Šie du žmonės nuo seniai svajoto skraidyti kaip paukščiai. Tačiau jiems prireikė daug laiko, kad ši svajonė išsipildytų. Galima sakyti, kad aviacijos istoriją pradėjo legendinis nelaimingas Ikaro skrydis. Lietuvos aviacijos pradžia reikėtų laikyti 1919 metus. Tuomet pradėta kurti karo aviacija bei įsteigta pirmoji Karo aviacijos mokykla. Pradžioje buvo nupirkti vokiški lėktuvai, tačiau netrukus išbandyti lietuvių Jurgio Dobkevičiaus bei Antano Gustaičio suprojektuoti

sportiniai lėktuvai. Laikui bėgant pradėjo plėtotis civilinė aviacija ir sklandytuvų gamyba.

Pačiu žinomiausiu įvykiu Lietuvos aviacijoje yra laikomas Stepono Dariaus ir Stasio Girėno skrydis per Atlantą. Du Jungtinėse Amerikos Valstijose gyvenusius lietuvius jungė noras prisidėti prie aviacijos pažangos bei išgarsinti savo tėvynę Lietuvą, pakelti ją ant sparnų ir parodyti pasauliui, kad net mažam žemės lopinėly žmonės yra didingi, narsūs ir drąsūs.

Steponas Darius buvo gabus ir pareigingas mokinys. Jis mėgo beisbolą, bokšą, krepšinį, domėjosi aviacija. Skaitė daug knygų apie aviaciją, nemažai laiko praleisdavo aerodrome, stebėdamas lėktuvus. Jau nuo pat vaikystės jį traukė sportas. Lietuvoje tapo aktyviu sportininku. Veikliai prisidėjo prie Kauno stadiono statybos.

Stasys Girėnas nuo vaikystės taip pat buvo uolus sportininkas ir labai domėjosi technika. Tik atvykęs į Čikagą įsigijo dviratį, vėliau motociklą, o galų gale, norėdamas išbandyti susisiekimo priemones – motorinį laivelį. Pirmąkart išvydęs oru plaukiančius laivus – lėktuvus – labai nudžiugo. Dažnai bėgdavo į aerodromą

stebėti kylančių ir nusileidžiančių lėktuvų. Su pavydu žiūrėdamas į lakūnus, pats pradėjo svajoti apie padingų sportą. Matyt, šie pomėgiai ir suartino du lietuvius išeivius.

„Mes skrisime į Lietuvą“, – sakė Darius ir Girėnas. Lakūnų kelias nuo svajonės iki tikslo buvo ilgas ir nelengvas. Prieš susiduriant su Atlanto vėjais, jiems teko įveikti daugybę finansinių ir techninių kliūčių. Nuo sumanymo iki jo įgyvendinimo praėjo penkeri metai. Atrodo, skrydžio sumanytojas buvo S. Darius, o trečiojo dešimtmečio pabaigoje užsiėmė draugystė su S. Girėnu šį ryžtą tik dar labiau sustiprino.

Visų pirma reikėjo nemažų pinigų. Jūs kaupti S. Darius pradėjo jau 1928 m. Įsigijęs nedidelį lėktuvėlį, jis keliavo po Amerikos miestelius, rengė aviacijos šventes, skraidino žmones. Vis dėlto skrydžiui per Atlantą reikėjo kitokio orlaivio. 1932 m. Darius ir Girėnas nusipirko šešių vietų keleivinį lėktuvą. Tai buvo aukštasparnis monoplanas. Jo liemens griaučiai iš plieno vamzdžių, sparnai, stabilizuojamos plokštumos ir vairai iš medžio. Skrydžiui per Atlantą lėktuvą reikėjo pertvarkyti ir parengti.

Lakūnai savo testamente rašė:

„Mūsų pasisekimas tegu sustiprina Tavo dvasią ir pasitikėjimą savo jėgomis ir gabumais! Bet jei Neptūnas ar galingasis audrų Perkūnas ir mums bus rūstus – pastos mums kelią į Jaunąją Lietuvą ir pašauks LITUANIKĄ pas save, – tada Tu, Jaunoji Lietuva, turėsi iš naujo ryžtis, aukotis ir pasirengti naujam žygiui, kad audringųjų vandenynų dievai būtų patenkinti Tavo pastangomis, pasiryžimu ir nekvieštų Tavęs į Didįjį Teismą.“

Tomo Bernecko nuotr.

Tomo Bernecko nuotr.

Dariaus ir Girėno skrydis vyko ramiai ir pagal planą. Lėktuvas sėkmingai skriejo mėlynomis padangėmis, lakūnai jautėsi gerai. Paskutinę žinutę jie perdavė Grand Falšo gyventojams, išmesdami raudoną maišelį su pranešimu apie numatytą parskridimo dieną. Kaune visi laukė pasirodančios oranžinės „Lituanicos“ ir lakūnų, bet lėktuvas kaip nesirodė, taip nesirodė. Lietuviai, nors ir su nerimu širdyje, aerodrome dainavo dainas ir tikėjo, kad lakūnai netrukus pasirodys. Ne kiekvienas galėjo atvykti į Kauną. Bet beveik kiekvienas sodietis, pasirėmęs ant dalgio ar grėblio, žvalgėsi į dangų, ar nepamatys lėktuvo. Deja, nei tą naktį, nei kitą dieną lakūnai nesirodė. Tik liepos 17 d. apie 11 val. 30 min. atėjo žinia, jog netoli Soldino sudužo lėktuvas, kurį vokiečių oro policija pripažino esant „Lituanica“.

Naktį iš liepos 16 į 17 d. tuometinėje Vokietijoje, Soldino miške, dėl neaiškių priežasčių lėktuvas sudužo, lakūnai žuvo. Iš Soldino į Kauną liepos 18 d. atvežtas maišelis su laiškais ir 14 val. 30 min. Kauno centriniame pašte juos pažymėjo specialiu antspaudu: „Nugalėję Atlantą žuvo Lietuvos garbei“. Kitą dieną, 16 val. 10 min., lėktuvas su Dariaus ir Girėno karštais nusileido Kaune.

Darius ir Girėnas, nugalėję Atlantą, žuvo visai prie pat tėvynės slenkščio

– iki Kauno buvo likę vos 650 kilometrų. Jie žuvo dėl tėvynės garbės. Mums nebelieka nieko kita, kaip tik didžiutis šiais didvyriais ir sekti jų keliais. Kilniems žygiams mus įpareigoja ir lakūnų testamentas, kuriame rašoma: „LITUANIKOS laimėjimas tegu sustiprina jaunųjų Lietuvos sūnų dvasią ir įkvepia juos naujiems žygiams. LITUANIKOS pralaimėjimas ir nugrimzdimas į Atlanto vandenyno gelmes tegu auklėja jaunųjų lietuvių atkaklumą ir ryžtingumą...“

Šiomet minime šių nusipelnusių lakūnų 90-ąsias žūties metines. Kiekvienais metais jų nepamirštame – moksleiviai vyksta į Pščelniką, Dariaus ir Girėno žūties vietą. Šiomet jiems atminti skyrėme Mokyklos dieną. Birželio 15-ąją surengtas iškilmingas koncertas. Į renginį

atvyko garbingų svečių bei visa mokyklos bendruomenė. Trečiokai parėngė spektaklį „Gedimino sapnas“ pagal V. Mozūriūno ir B. Sruogos kūrybą. Vyresnieji moksleiviai paminėjo Dariaus ir Girėno gyvenimo faktus, dainavo, grojo, šoko, deklamavo eilėraščius.

Žmonių sąmonėje niekada neišblės svarbūs valstybei, žmogaus gyvenimui įvykiai, drąsūs ir ryžtingi veiksmai. Tad savo dainomis, eilėraščiais, muzikiniais kūriniais norėjome pasakyti, kad Darius ir Girėnas buvo ir yra mūsų didvyriai. Jie prieš 90 metų priminė kiekvienam lietuviui, jog žmogus turi tik vieną gimtąjį kraštą. Deja, dažnai būna sunku suvokti tėvynės svarbą. Žmogus gali gyventi svetimose šalyse, tačiau jo santykis su tėvyne vis vien išliks unikalus ir išskirtinis. Tėvynė yra pirmoji mokytoja, kuri suteikia vertybes ir protėvių tradicijas. Darius ir Girėnas gyveno dėl tėvynės, aukojo jai gyvenimą ir turbūt priimdami gimtojo krašto vertybes ir papročius susiformavo kaip asmenybės. Tėvynė veikia žmogaus gyvenimą, turi įtaką dvasiniam tobulėjimui.

Atminkim, jog tėvynė yra pati artimiausia, mylimiausia ir svarbiausia, o Darius ir Girėnas – neblėstančios pagarbos nusipelnę didvyriai. Didžiuojamės, kad Punsko mokykla pavadinta šių narsuolių vardais.

Tomo Bernecko nuotr.

Punsko licėjų prisiminus, arba 2023 metų absolventų žodis

POVILAS SENDA

Mokytiis Punsko licėjuje pradėjome 2019 metais, baigę aštuonias klases Punsko, Seinų ar Vidugirių mokyklose. Mes buvome pirmieji, reformuotoje mokykloje tęsę savo kelionę naujų abiturų egzaminų link. Dėl švietimo reformos galėjome licėjuje mokytis ketverius metus. Tai buvo iššūkis ir mums, ir mūsų mokytojams.

Pirmieji metai licėjuje suteikė mums daug džiaugsmo. Pamatėme, kad mokytojai labai geranoriški, draugiški. Suvokėme, jog mokytis nėra nuobodu, kad licėjuje vyksta daug įdomių dalykų, daug galima sužinoti ir išmokti. Susipažinome su mokyklos bendruomene, susidraugavome. Sužinojome, kokios yra mokyklinės šventės ir licėjaus tradicijos. Deja, 2020 m. kovo mėnesį mus užklupo koronaviruso pandemija. Sužinojome, kad mokysimės nuotoliniu būdu. Vieni džiaugėsi, kiti liūdėjo, mat reikėjo išmokti naudotis visa reikiama nuotoliniam mokymui įranga. Pykome ir karščiavomės, kai namuose būdavo silpnas interneto ryšys ar reikėdavo tildyti jaunesnius brolius ir sesutes, kartais net mamą, įjungusią siurblių. Retkarčiais pamokose tekdavo dalyvauti būnant lauke, sėdint mašinoje ar traktoriuje. Kodėl gi namuose negalime daryti kelių dalykų vienu metu? Taigi taupome laiką, – manėme. Tačiau kartais net septynias valandas sėdėdami prie kompiuterio ekrano jautėmės labiau pavargę negu mokykloje. Nuotolinis

2023 metų Punsko Kovo 11-osios licėjaus absolventai

mokymas mums parodė, kad sunku gyventi, kai nematai pažįstamų veidų tikrovėje. Turėjome galimybę taip pat užsiimti savo pomėgiais, savarankiškai planuoti laisvalaikį. Ne visiems nuotolinis mokymasis buvo lengvas, tačiau kas norėjo, tikrai galėjo išmokti viską taip kaip mokykloje.

Atslūgus pandemijai, antros klasės pačioje pabaigoje grįžome į mokyklą. Trečioje klasėje vėl galėjome būti kartu, išvykti į ekskursiją, džiaugtis vieni kitais. Tačiau reikėjo taip pat griebtis mokslo, o motyvacijos rimtam darbui trūko. Daugumos klasiokų nuomone, trečia klasė buvo sunkiausia, bet irgi labai įdomi – sulaukėme pilnametystės, šventėme 18-uosius gimtadienius...

Netrukus atėjo ketvirta klasė – dar intensyvesnio mokslo laikas. Tuomet tarsi pabudome ir pastebėjome, kad tai paskutiniai mūsų metai licėjuje. Suspėjome dar išvažiuoti į Čekiją, Austriją ir Vengriją. Tai buvo mūsų vienintelė rimtesnė bendra kelionė. Manau, niekada jos neužmiršime ne tik dėl matytų gražių vaizdų, bet ir dėl šeimyniškos atmosferos išvykos metu. Sugrįžę jau skaičiavome dienas iki Šimtadienio. Gal nebuvo jis idealus, bet visiems suteikė gerų emocijų, o šventės prisiminimai lydės mus dar ilgus metus. Vėliau vėl – mokslas, mokslas... Suskaičiavome, kad pamokose praleidome apie 4000 valandų. Atrodo, daug, bet jos pralėkė tarsi akimirka. Žinojome, kad tuoj

Iš Lilijos Balulycės asmeninio albumo

prasadės abiturės egzaminai. O prieš tai dar Paskutinio skambučio iškilmės... Visi 24 moksleiviai (64-oji licėjaus laida) įgijome Punsko Kovo 11-osios licėjaus baigimo pažymėjimus. Vidurinę mokyklą su pagyrimu baigė Ronaldas Jankauskas ir Lilija Balulytė.

Liko bendraklasių atsiliepimų apie mokymąsi licėjuje nuotrupos, kurias užfiksavo Viktorija Čerlionytė: *Šie ketveri mano gyvenimo metai buvo nuostabūs. Džiaugėmės, mokėmės, bendravom su draugais ir daug sportavom. Liūdna palikti licėjų. * Tai buvo nuostabūs metai. Visa klasė labai susibendravome. Manau, jog negalima buvo pasirinkti geresnės vidurinės mokyklos. * Nesitikėjom, kad licėjuje praleisti metai bus tokie nepaprasti. Daug laiko buvome atskirti nuo draugų, mokytojų ir įprasto mokyklinio gyvenimo. Mums ši patirtis nebuvo lengva, bet davė visiems daug prasmingų gyvenimo pamokų. * Ši mokykla suteikė man galimybę tęsti mokslą gimtąja kalba. Taip pat čia galėjau tobulinti savo meninius gebėjimus. * Laikas, praleistas šiame licėjyje, buvo įdomus ir vertingas. Mokydamasis patyriau visko: džiaugsmo, liūdesio, pergales jausmo ir visokių sunkumų. Su draugais turėjom daug nuotykių, kuriuos turbūt atsiminsiu iki savo dieny pabaigos. Tikrai pasiilgsiu žmonių, su kuriais čia susipažinau. * Ačiū visiems už ypatingus metus licėjyje. Mokytojams norėčiau padėkoti už rūpinimąsi, pasiaukojimą, kantrybę.*

Dėkojame savo auklėtojai Dariui Valinčiui bei visiems mokytojams ir pažadame, kad niekad nepamiršime, kur mokėmės, neužmiršime išvykų, renginių, pamokų – sunkių, įdomių ir lengvų. Visada atsiminsime, ko mus mokė licėjus. O išmokė labai daug. Nepamiršime, kas esame, ir žinosime, kad svarbiausias gyvenimo egzaminas – tai pats gyvenimas. Būkime gerai nusiteikę ir spindėkime optimizmu – tai mums padės tolesniame gyvenime.

Seinų „Žiburio“ mokiniai Vilniuje

SEINŲ LIETUVIŲ „ŽIBURIO“ INF.

2023 metais minime istorinį įvykį – Vilniaus 700 metų jubiliejų. Tai puiki proga aplankyti Lietuvos sostinę, pamatyti per ilgus amžius sukauptą palikimą ir kartu švęsti miesto šventę.

Seinų lietuvių „Žiburio“ mokykla Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijai pateikė projekto „Vilnius ir Trakai – Lietuvos sostinės“ paraišką. Ekskursijos tikslai – parodyti mokiniams Lietuvos sostinę Vilnių bei supažindinti su senąja sostine Trakais, ugdyti jų tautinį ir kultūrinį tapatumą.

Ekskursija vyko birželio 6–7 dienomis. Dalyvavo „Žiburio“ mokyklos I–V klasių mokiniai. Išvykos pradžioje apsilankėme Lietuvos Respublikos Seime. Moksleiviai stebėjo Seimo posėdį, klausėsi Seimo narių pasisakymų, pasivaikščiojo rūmų koridoriais, apžiūrėjo sales, vitražus, parodas, įsiamžino Kovo 11-osios Akto salėje, kurioje 1990-ųjų kovo 11 d. buvo atkurta Lietuvos nepriklausomybė. Susitiko su Seimo nariais Dalia Asanavičiūte ir Vytautu Juozapaičiu.

Po pietų mokiniai smagiai praleido laiką pramogų parke „Adventica“ ir žiūrėjo kine lietuviškai dubliuotą filmą.

Kitą dieną išvykos dalyviai aplankė Vilniaus katedrą, Gedimino pilį, Valdovų rūmus. Pailsėję nuo kaitrios saulės Bernardinų sode nuvyko į Televizijos bokštą. Čia pietaudami mažieji keliautojai galėjo stebėti miesto panoramą, iš aukštai pamatyti jau aplankytas vietas.

Važiuodami namų link mokiniai dar aplankė Trakų pilį. Pavakarieniai, paragavę karaimų tradicinio maisto, nors pavargę, bet kupini įspūdžių iškeliaavo į Seinus.

Labai ačiū visiems, padėjusiems šią išvyką suorganizuoti. Dėkojame Lietuvos Respublikos Seimo narei Daliai Asanavičiūtei ir jos padėjėjai Elenai Narkevičiūtei už skirtą laiką ir parodytą dėmesį, mokytojai Nastutei Sidarienei ir Dariui Vilimui – kad buvo mūsų gidai ir papasakojo daug įdomių faktų apie Vilnių ir jo istoriją, Vilniaus lietuvių namų direktoriui Gintautui Rudzinskui, Vilniaus Taikos progimnazijai, direktoriaus pavaduotojui Pauliui ir mūsų mokyklos bičiuliui Arūnui Umbrasui. Nuoširdžiai ačiū LR švietimo, mokslo ir sporto ministerijai už projektui skirtas lėšas.

IS Seinų „Žiburio“ archyvo

Konkursų laureatų išvyka į Kauną

LLD INF.

Lenkijos lietuvių draugija rūpinasi lietuvių švietimu, skatina visuomenę rinktis lietuviškas mokyklas, jas stiprinti ir remti. Siekiant skatinti moksleivius puoselėti gimtąją kalbą ir domėtis Lietuvos istorija, geografija, susipažinti su lietuvių literatūra, jau daugelį metų rengiami lietuvių kalbos ir literatūros, dailiojo žodžio, Lietuvos istorijos ir geografijos konkursai mūsų krašto lietuviškų mokyklų mokiniams. Konkursų laureatams organizuojama pažintinė edukacinė išvyka į Lietuvą. Jos metu moksleiviai turi galimybę geriau pažinti tėvynę, pabendrauti ir atsipaaiduoti po intensyvių mokslo metų.

Šių metų birželio 20 dieną Seinų lietuvių „Žiburio“, Punsko Dariaus ir Girėno bei Vidugirių pagrindinių mokyklų vyresniųjų klasių moksleiviai – konkursų laimėtojai, dalyvavo

Prie amžinosios ugnies aukuro

Karininkų ramovėje

išvykoje į Kauną. Pirmiausia aplankė vieną seniausių ir didžiausių dailės muziejų Lietuvoje – Nacionalinį M. K. Čiurlionio dailės muziejų. Tai vienintelė vieta pasaulyje, kur sukauptas beveik visas įžymiausio lietuvių dailininko, kompozitoriaus, literato ir visuomenės veikėjo kūrybinis palikimas. Moksleiviai turėjo galimybę žavėtis M. K. Čiurlionio galerijoje eksponuojamais genialaus lietuvių menininko tapybos ir grafikos darbais, dalyvavo jiems parengtose edukacinėse programose „Slaptas raštas“, „Senoji Lietuva“ ir „Archaika“. Turbūt didžiausią įspūdį paliko režisierės Kristinos Buožytės ir virtualios realybės kūrėjo, prodiuserio Vitalijaus

Žuko sukurtas filmas „Angelų takais“, skirtas dailininko ir kompozitoriaus M. K. Čiurlionio kūrybai įprasinti. Virtualios realybės filmas kviečia trimatėje erdvėje leistis į pažintį su 60 tiek labai žinomų ir lengvai atpažįstamų, tiek rečiau matomų lietuvių dailininko paveikslų, lydint paties M. K. Čiurlionio ir kompozitoriaus Mindaugo Urbaičio muzikai. „Žmogus atsiduria iš paveikslų sukurtoje aplinkoje, kur keičiasi paros ciklas. Vieni paveikslai – iš dienos, kiti – iš ryto ar nakties laiko. Žmogus gali pamatyti, kaip, pavyzdžiui, nakties paveikslas gali atrodyti dieną, patenka į M. K. Čiurlionio motyvais sukurtą pasaulį, keliauja po jį ir gali jį tyrinėti. Jis tam tikrus objektus gali savo žvilgsniu paveikti, nes, išžiūrėjęs į juos, pavyzdžiui, į medį, dangų, debesis, jis priartėja prie M. K. Čiurlionio paveikslų. Tai ir yra interaktyvumas, žvilgsnio interaktyvumas. Kiekvienas M. K. Čiurlionio paveikslas yra kaip langas į kitą pasaulį, virtuali realybė leidžia pereiti to pasaulio rėmus ir patekti į vidų. Tai mes norėjome perteikti kiek įmanoma aiškiau, paprasčiau ir paveik-

Lankome Kauną

kiau“, – pasakoja režisierė K. Buožytė. Filmą pelnė ne vieną tarptautinį ir nacionalinį apdovanojimą. Galima jį žiūrėti Kaune, Vilniuje, Druskininkuose, Klaipėdoje.

Po pietų lankėme vieną reikšmingiausių tarpukario architektūros pastatų – Kauno įgulos karininkų ramovę. Šio originalaus, specifiškai lietuviško pavadinimo autorius yra

mūsų kalbos patriarchas Jonas Jablonskis. Šis visai nekariškai skambantis pavadinimas atspindėjo mūsų tautos požiūrį į karą – juk lietuviškas žodis „ginklas“ yra kilęs nuo „gintis“, tad ramovė, kaip atvanga nuo karo vargų, turėjo pabrėžti taikų tautos mentalitetą. Ramovės tikslas buvo suburti kariškius „į vieną šeimą, stiprinti jų karinę ir tautinę dvasią, puoselėti karo ir bendrąjį mokslą, švietimą, sportą“. Pastatas suprojektuotas lietuvių architekto ir pastatytas tik iš lietuviškų statybinių medžiagų. Jame gausu tautinių elementų. Moksleiviai galėjo išbandyti savo jėgas šaudydami lazeriu, o norintys – pažaisti krepšinį karininkų sporto salėje.

Išvykos dalyviai pobūvį mieste užbaigė prie Kauno pilies, Nemuno ir Neries santakoje. Pasimėgavę gražia aplinka, įsiamžinę prie 2018 m. atidengtos Vyčio skulptūros „Laisvės karys“, moksleiviai ir juos lydintys mokytojai išvyko namų link.

Konkursų laureatų kelionę į Lietuvą rėmė Lenkijos Respublikos vidaus reikalų ir administracijos ministerija. Nuoširdžiai dėkojame.

Prie Kauno pilies

Ministerstwo Spraw
Wewnętrznych i Administracji

Sporto naujienos Punsko Dariaus ir Girėno pagrindinėje mokykloje

BIRUTĖ GRIGUTIENĖ

Baigėsi 2022/2023 mokslo metai. Tai dar vienas laiko tarpas, kuris mus, mokytojus, verčia pamąstyti, kaip atlikome savo darbą, ką, be pamokų mokykloje, mums pavyko dar nuveikti. Fizinio lavinimo pamokos vieni mokinių yra mėgstamos, kiti gal nelabai noriai jas lanko. Tačiau džiaugiamės, kad yra vaikų, kurie aktyviai dalyvauja ne tik pamokose, bet ir popietiniuose sporto užsiėmimuose, taip pat garsina mūsų mokyklos vardą, sėkmingai dalyvaudami varžybose ir turnyruose.

2022 m. spalio 11 d. kroso bėgimo trasose prie Augustavo vyko Palenkės vaivadijos šiaurės grupės estafetinės (6 x 800 m) kroso bėgimo varžybos. (Palenkės vaivadija padalyta į 4 grupes.) Punsko mokyklos šeštokai ir jaunesni bėgikai (gimę 2010 m. ir anksčiau) iškovojo I vietą. Dalyvavo 19 mokyklų. Šauniai bėgo: Dovydas Šimčikas, Dominykas Žibuda, Jokūbas Latvys, Mantas Baliūnas, Erikas Jankauskas ir Gytis Uzdila. Šis laimėjimas davė teisę dalyvauti vaivadijos finalinėse varžybose spalio 22 dieną. Čia jau aukštesnė pakopa, buvo aštuoniolika komandų, o punskiečių grupė dėl sveikatos problemų nebuvo pajėgiausia, tad teko tenkintis XV vieta vaivadijoje. Spalio 11 dieną Palenkės vaivadijos šiaurės grupės kroso estafetėse dalyvavo ir vyresnieji (gimę 2008–2009 m.) mūsų mokyklos bėgikai. Jiems pavyko iškovoti VIII vietą. Dalyvavo 14 mokyklų.

Spalio 25 dieną Balstogėje vyko jaunimo, gimusio 2008–2009 metais, Palenkės vaivadijos finalinės 3x3 krepšinio varžybos. Varžėsi 17

Punsko Dariaus ir Girėno pagrindinės mokyklos bėgikai Augustave

komandų. Punsko krepšininkai iškovojo V–VI vietą. Spalio 27 dieną irgi Balstogėje tokios pat varžybos vyko 2010 metais gimusių ir jaunesnių vaikų kategorijoje. Susirinko 11 komandų iš visos vaivadijos. Puičiai žaidę Punsko Dariaus ir Girėno mokyklos krepšininkai laimėjo visus savo susitikimus ir tapo vaivadijos čempionais. Aukštinės komandos žaidėjai: Dovydas Šimčikas, Jokūbas Latvys, Mantas Baliūnas, Nojus Uzdila ir Erikas Jankauskas.

Gruodžio mėnesį pasibaigė Palenkės vaivadijos pagrindinių mokyklų moksleivių krepšinio čempionatas. Punsko Dariaus ir Girėno pagrindinės mokyklos dalyvavo keturios grupės: mergaitės ir berniukai, gimę 2010 metais ir jaunesni, bei mergaitės ir berniukai, gimę 2008–2009 m. Sėkmingai įveikusios Palenkės vaivadijos šiaurės grupės pakopos varžybas, į vaivadijos pajėgiausių komandų aštuntukus pateko trys mūsų mokyklos krepšinininkų grupės. Vyresniems

berniukams nepavyko dalyvauti vaivadijos pusfinalio varžybose dėl rimtų moksleivių susirgimų gripu ir nesudarytos galimybės nukelti varžybas vėlesniam laikui. Vyresnės mergaitės Palenkės vaivadijoje šiemet liko V–VI vietoje. O mūsų jaunieji krepšininkai, gimę 2010 metais ir jaunesni, iškovojė bronzos medalius. Mažai kaimo mokyklai, kurioje vos 213 mokinių, tai džiuginantis pasiekimas.

Trumpai papasakosiu apie bronzinės vaivadijos komandos kelią medalių link. Lapkričio 8 dieną Punsko mokyklų sporto salėse vyko Palenkės vaivadijos šiaurės grupės atrankinės varžybos. Mūsų jaunieji krepšininkai įtikinamais rezultatais laimėjo visus susitikimus. Nugalėtos Augustavo 3-oji pagrindinė mokykla rezultatu 81:5, Augustavo 4-oji pagrindinė mokykla 98:11, Suvalkų 2-oji pagrindinė mokykla 80:7 ir Seinų „Žiburio“ mokykla 66:21. Laimėję pirmąją vietą savo grupėje kartu su Augustavo 3-iaja pagrindine

mokykla patekome į Palenkės vaivadijos geriausių komandų aštuntuką. Vaikai toliau dirbo popietiniuose krepšinio užsiėmimuose ir nekantraudami laukė vaivadijos pusfinalių.

Mes patekome į tą pusfinalį, kurio varžybų šeimininke tapo Lomžos 10-oji pagrindinė mokykla. Varžybos turėjo vykti gruodžio 12 dieną, tačiau... Naktį gausiai snigo ir pustė, todėl susirinkus prie mokyklos 7 val. ryto tapo aišku, kad į Lomžą neišvyksime. Teko įtikinti varžybų šeimininkus ir vaivadijos sporto valdžią, kad mes labai norime žaisti ir tik dėl oro sąlygų negalime atvykti. Varžybos buvo nukeltos į gruodžio 19 dieną. Šį kartą laimingai pasiekėme Lomžą. Pirmose varžybose susikovėme su šeimininkės Lomžos 10-osios pagrindinės mokyklos krepšininkais. Juos nugalėjome rezultatu 55:32. Kitos rungtynės – su Balstogės 47-osios pagrindinės mokyklos krepšininkais. Tik po atkaklios kovos pralaimėta rezultatu 20:27. Šie rezultatai mūsų krepšininkams

suteikė galimybę žaisti vaivadijos finale, kuris buvo planuojamas jau gruodžio 21 dieną. Iš Lomžos grįžome laimingi, bet kartu ir su nerimu, ar pavyks mums nuvykti į finalą. Gruodžio 20 dieną kelius nuklojo plikledis. Tačiau sėkmė mūsų neapleido ir gruodžio 21-osios ankstyvą rytą išvykome į Balstogę, kur jau 10 val. susikovėme su šeimininkės Balstogės 9-osios pagrindinės mokyklos krepšininkais (joje mokosi krepšinio klubo „Žubry“ auklėtiniai). Po atkaklios kovos ketvirtajame kėlinyje dėl išnaudoto pražangų skaičiaus praradome savo pagrindinį lyderį ir galiausiai teko nusileisti šeimininkams rezultatu 38:44. Turėjome tenkintis kova dėl bronzos medalių. Šįkart nepalikome vilčių Zambruvo 4-osios pagrindinės mokyklos komandai, nugalėdami ją rezultatu 36:2.

Taigi nepaisant to, kad šiuo laikotarpiu daug vaikų sirgo, šėlo pūga ir buvo slidu, mums pavyko iškovoti Palenkės vaivadijoje bronzą. Tokie pasiekimai nedidelei mūsų mokyklai tikrai malonūs, tuo labiau kad pasitaiko ne kasmet. Vaikų krepšinio komandą reikia ugdyti kelerius metus. Tenka išlieti daug prakaito popietiniuose užsiėmimuose, dalyvauti turnyruose ir varžybose. Punske neturime krepšinio trenerių profesionalų nei klubų. Vaikai mokosi krepšinio pagrindų per fizinio lavinimo pamokas, popietiniuose užsiėmimuose, stebėdami vyresnių draugų ar suaugusiųjų varžybas. Taip pat šiltesniu metų laikotarpiu patys žaidžia lauko aikštelėje prie mokyklos ar savo namų kiemuose. Nors pandemijos laikotarpis ir nuotolinis mokymas fizinį aktyvumą „išmušė iš vėžių“, daug kam sunku ar nesinori judėti, o ilgas bendravimas su kompiuteriu ar telefonu lėtina fizinę reakciją, džiugu, kad vis dar yra grupė vaikų, kurie labai mėgsta krepšinį. Šis žaidimas lavina fiziškai, ugdo komandinio darbo įgūdžius, norą išbandyti savo jėgas su vis stipresnėmis

Auksinė Palenkės vaivadijos komanda (3x3 krepšinis)

Bronzos medalių laimėtojai

komandomis. Dalyvavimas turnyruose ir varžybose suteikia galimybę išgyventi pergalės jausmą, bet ir moko oriai priimti nesėkmes, pralaimėti, po to vėl dirbti ir tobulėti. Žodžiu, moko gyvenimo. Tai yra vaikų ir jaunimo auklėjimo forma.

Dėl to su 2010 m. gimusiais ir jaunesniais krepšininkais ryžausi 2023 m. vasario 3–5 dienomis dalyvauti prestižiniame IX „Dojldy Cup“ turnyre Balstogėje. Mūsų amžiaus grupėje dalyvavo 8 komandos: Brwinowska Akademia Koszykówki, Warsaw Basketball, Bazyliszki Warszawa, MOSM Bytom, AZS Częstochowa, AK Legii Warszawa, PGE AK „Młode Żubry“ Białystok ir mes, Punsko mokyklos komanda. Jau pats komandų sąrašas atrodo stulbinamai, bet pabandyti ryžomės. Tik prasidėjus pirmoms varžyboms gavome dar vieną „gyvenimo pamoką“. Mūsų lyderis Dovydas patyrė rimtą traumą ir buvo aišku, kad likusiose varžybose nedalyvaus. Tačiau vaikai ištvermingai sužaidė visas varžybas, visas tris dienas bandė pasipriešinti klubinėms komandoms. Net ir trečiokas Ignas, likęs be traumoto brolio globos, nepabūgo dukart už jį aukštesnių varžovų. Buvo

ir ašarų, kai teko pralaimėti 4 ar 2 taškais. Tačiau namo grįžome su nauja patirtimi, įrodę sau ir kitiems, kad sugebame iki galo ir kiek įmanoma gerai atlikti pradėtą darbą.

Teško žaisti turnyruose ir Lietuvoje. Gruodžio 10 dieną su berniukais, gimusiais 2011 metais ir jaunesniais, dalyvavau turnyre Lazdijuose, kur laimėjome III vietą. Gegužės 20 dieną 2012 metais gimę ir jaunesni berniukai dalyvavo krepšinio turnyre Marijampolėje. Čia susitiko Telšių SC, Marijampolės SC, Druskininkų SC ir Punsko mokyklos komandos. Mūsų škiečiai iškovojo II vietą.

Balandžio 22 d. Punsko mokykloje suorganizavome XII tarptautinį Lietuvos krepšinio pradininko Konstantino Savicko berniukų (gimusių 2010 metais ir jaunesnių) krepšinio turnyrą. Žaidė 6 komandos: Balstogės „Młode Żubry“, Kalvarijos SC, Lazdijų SC, Marijampolės SC, Seinų „Žiburio“ ir Punsko. Mūsų jaunieji krepšininkai iškovojo II vietą.

Be varžybų ir turnyrų, visos mūsų mokyklos komandos dalyvavo ne viename draugiškame susitikime. Bendraujame su Lazdijų SC įvairiose amžiaus grupėse, o šiemet žaidėm

jau ir su mažiukais – trečiokais. Susitinkame su Seinų „Žiburio“ krepšininkais ir krepšininkėmis.

Krepšinis – tai komandinis žaidimas, bet aplink komandą dar yra grupė žmonių, kurie dirba, palaiko vieni kitus. Punsko pagrindinėje mokykloje sporto mokytojais dirba Alicija Petruškevičienė, Arūnas Bliudžius ir Birutė Grigutienė. Mums visad talkina licėjaus sporto mokytojas Darius Valinčius, o mes padedame vesti Kovo 11-osios licėjaus komandų varžybas. Visad su mumis yra ir krepšinio entuziastas, pagrindinės mokyklos direktorius Jonas Vydra. Jis ne tik rūpinasi organizaciniais reikalais, bet ir pats dažnai bėgioja su švilpuku kaip teisėjas. Taip pat yra grupė jaunimo, dažniausiai irgi mūsų mokyklų absolventų, kurie mums talkina varžybų metu ar palaiko mus kaip sirgaliai ne tik žaidžiant Punske, bet ir kitose vaivadijos aikštelėse. Malonu turėti tokį užnugarį. Ačiū ir tėvams, kurie išleidžia savo vaikus į popietinius krepšinio užsiėmimus, atveža juos ankstyvą rytą varžybų dieną ir pasitinka grįžusius vakare.

Punsko pagrindinėje mokykloje vaikai mokosi krepšinio pagrindų, susidomi šiuo žaidimu bei įgyja naujų įgūdžių. Visa tai jiems duoda solidų pagrindą žaisti ir tobulėti Punsko licėjaus ar kitų vidurinių mokyklų krepšinio komandose. Smagu stebėti Punsko licėjaus krepšininkų pasiekimus ne tik vaivadijos, bet ir Lenkijos mastu, tuo labiau kad jie visi pirmus krepšinio žingsnius žengė Punsko pagrindinėje mokykloje.

Daugiausia dėmesio mūsų mokykloje skiriame krepšiniui, bet berniukai kartais dalyvauja ir apskrities futbolo turnyruose. Balandžio 26 d. Gibuose vykusiame turnyre mūsų antrojai ir trečiokai laimėjo I vietą.

Linkiu visiems saugių atostogų, kad kupini naujų jėgų rugsėjį sugrįžtume į mokyklą ir sėkmingai tęstume pradėtus darbus bei būtume pasiruošę naujiems iššūkiams.

Labai didžiuojamės mūsų krepšininkais

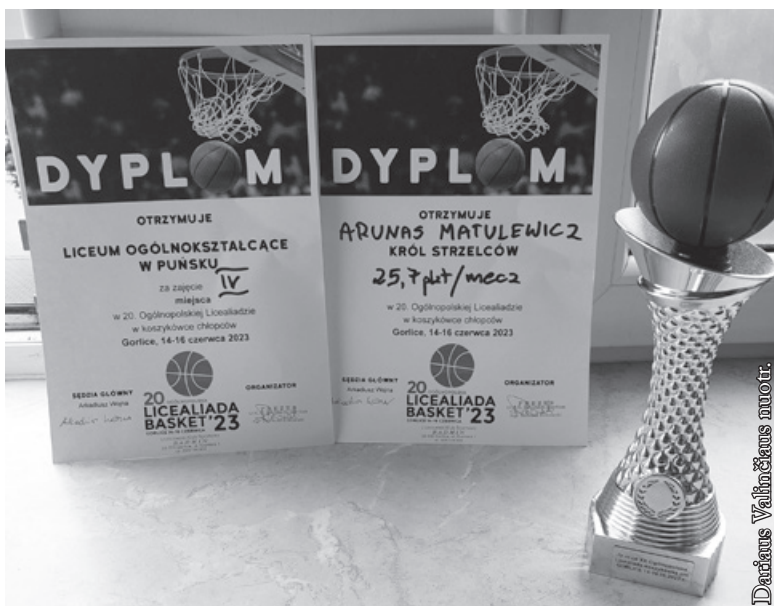
VAIVA VAICEKAUSKAITĖ

Po sėkmingai laimėtų finalų vaivadijoje atėjo laikas krepšininkams varžytis Lenkijos mastu. Ir jie iškovojo ketvirtąją vietą Lenkijoje! Tai didelis pasiekimas, kad mūsų maža vietovė dabar taip išgarsėjusi.

Vaikinai pradėjo Lenkijos čempionatą pergalingomis rungtynėmis su Gorlicų komanda 91:56. Rezultatyviausiai žaidė Matas Zdanys, pelnydamas 19 taškų, Arūnas Matulevičius – 14 taškų, Augustas Dzemionas – 13. Antros rungtynės irgi buvo labai sėkmingos. Punsko komanda laimėjo su krepšininkais iš Komorovo 99:80, pasiekdama rekordą: Mangirdas Vektorius pelnė 16 taškų, Ernestas Baranauskas 21, Arūnas Matulevičius – net 43 taškus, dėl ko buvo pripažintas rezultatyviausiu čempionato žaidėju.

Iš Dariaus Valinčiaus asmeninio albumo

Dariaus Valinčiaus nuotr.

Kitą dieną krepšininkai laimėjo su Stargardo komanda 68:43, bet labai svarbus žaidėjas Arūnas Matulevičius patyrė kojos traumą ir, deja, į žaidimo aikštelę daugiau negrįžo. Jis buvo rezultatyviausias Punsko komandos žaidėjas – pelnė 19 taškų. Vėliau punskiečiai nusileido Prudniko komandai 85:53. Šiose rungtynėse daugiausia taškų (26) pelnė Mangirdas Vektorius. Paskutinės rungtynės Punsko komanda žaidė su Lodzės komanda – kovėsi dėl trečiosios vietos. Punsko krepšininkams pralaimėjus rezultatu 63:73 atiteko ketvirtoji vieta. Rezultatyviausi komandos žaidėjai buvo Matas Zdanys (21 taškas) ir Ernestas Baranauskas (19 taškų).

Labai didžiuojamės mūsų krepšininkais. Jie garsina mūsų kraštą savo geru žaidimu ir rodo, jog galima pasiekti viską, jei tik nori. Jie įkvepia jaunesnius ir skatina meilę krepšiniui.

Paplūdimyje

Gabrielė: Pagaliau! Ilgai ir nekantriai laukiau šios akimirkos!

Raminta: Aš irgi... Ką pasitiesim? Rankšluosčius?

Jonė: Aš turiu *matą*, tai rankšluosčių nereiks.

Raminta: Puiku!

Jonė: Štai jau galit sėstis ir ilsėtis. O, kokios gražios Tavo *kliapkės*! Tik dabar pastebėjau... Ir prie *strojo kompieliavo* dera.

Raminta: Ačiū! Dėl to jas ir nusipirkau.

Gabrielė: Na, merginos, kai keletą dienų pagulėsime paplūdimyje, tai ilgai nereiks jokių *samoopaliačų*.

Jonė: Aš jų išvis nenaudoju.

Gabrielė: Aha, tai dėl to Tu tokio blyškaus veido kaip kadaise damos...

Raminta: Aš tai tikrai nesiruošiu čia gulėti keletą dienų. Būtų labai nuobodu... Būtinai noriu aplankyti

Gintaro muziejų, pamatyti Olando kepurę, ant jūros tilto palydėti saulę... Dar Klaipejoje gyvenanti draugė, su kuria jau seniai palai-kome *tamprius ryšius*, pasiūlė *prie progos* aplankyti parodą „Šiuolaikinis Afrikos menas“. Sakė, kad ji nepaprastai įdomi.

Jonė: Tai mes mielai prie Tavęs prisijungsimė...

Raminta: Žinot, aš labiausiai *džiaugiuosi iš to*, kad atostogausim kartu. Juk seniai apie tai svajojom, bet vis atsirasdavo *kažkokių tai kliūčių*.

BIRUTĖ BURDINAITĖ-OLŲW

Jonė: Iš tiesų. Ir dar ne *bent kaip* atostogausim!

Gabrielė: Mėgaukimės išsilygta saule, šiluma, jūros bangomis... Aš jau bėgu maudytis!

Jonė: Palauk, aš irgi jau einu, tik nusivilksiu *bliuskutę*.

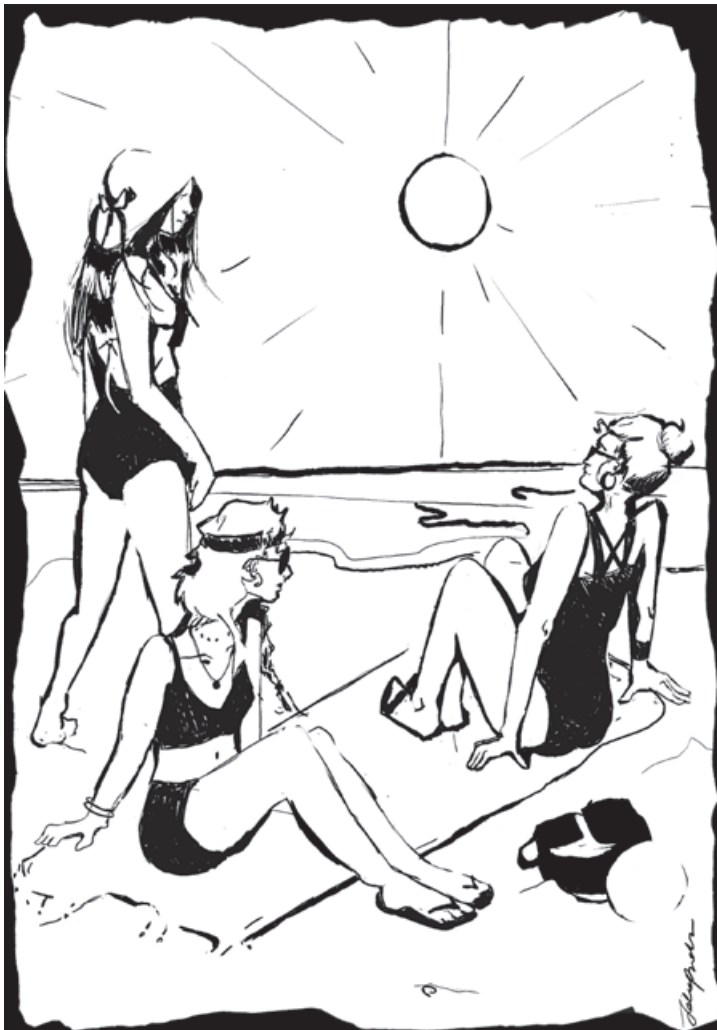
Raminta: Aš pasiliksiu saugoti daiktus. Pasiėmiau Ričardo Bacho „Džonataną Livingstoną Žuvėdrą“, tai skaitysiu. O paskui maudysiuos.

Jonė: O, vanduo visai nešaltas...

Gabrielė: *Jo*, sakyčiau, netgi labai šiltas. Tačiau nenuostabu – juk saulė kepinte kepino beveik visą savaitę.

Jonė: Kaip smagu!

Merginos kalbėdamosi pavartojo dėl lenkų kalbos įtakos atsiradusių svetimžodžių. Štai jų lietuviški atitikmenys: *mata* (lenk. mata plažowa) – *paplūdimio kilimėlis*, *kliapkės* (lenk. klapki) – *paplūdimio šlepetės*, *strojus kompieliavos* (lenk. strój kąpielowy) – *maudymosi kostiumėlis* (vientisas arba dviejų dalių), *samoopaliačus* (lenk. samoopalacz) – *savaiminio idegio priemonė*, *bliuskė*, *bliuskutė* (lenk. bluzka) – *palaidinė*, *palaidinukė*. Neteiktinas esąs ir žodžių junginys *džiaugtis iš ko nors* (lenk. cieszyć się z czegoś). Taigi Ramintos sakinytis taisytinus: *Žinot, aš labiausiai džiaugiuosi iš to (tuo), kad atostogausim kartu*.

„Dabartinės lietuvių kalbos žodyne“ teikiamos tokios žodžio *tamprus* reikšmės: 1. stangrus, elastingas (*tamprus lankas, diržas*); 2. tąsus (*tampri mėsa*). Taigi šio žodžio negalima vartoti reikšmėmis „glaudus“, „artimas“, „tiesioginis“, pvz.: *Mes jau seniai palaikome tamprius (glaudžius, artimus) ryšius. Tarp imonių prasidėjo tamprus (glaudus, tiesioginis) bendradarbiavimas.*

Ar galima ką nors aplankyti *prie progos*? Ne, nes prielinksnis *prie* nevartotinas veiksmo sąlygoms reikšti. Sakytina: *Pasiūlė progai pasitaikius (radus, turint progą, pirmą progą) aplankyti parodą „Šiuolaikinis Afrikos menas“.*

(*Kaž*)koks tai, (*kaž*)kokia tai – nevartotini verstiniai žodžių junginiai. Vietoj jų vartokime *kažkoks, kažkokia, tam tikras, tam tikra*, pvz.: *Tavęs ieškojo (kaž)kokia tai (kažkokia) moteris. Vis atsiradavo (kaž)kokių tai (tam tikrų) kliūčių.*

Neretas mūsų sako *bent kaip*, užuot vartojęs *bet kaip*. Dalelytė *bent* reiškia „mažų mažiausiai, nors“, pvz.: *Duok bent du obuolius. Bent jau tu taip nekalbėk!* Dalelytė *bet* – sudėtinė įvairių įvardžių irrieveiksmių dalis (*bet kur, bet kiek, bet kas, bet kada* ir kt.). *Bet kaip* –rieveiksmis, reiškiantis „nerūpestingai, atmetinai“, pvz.: *Tas darbuotojas dirba bet kaip.*

Žodelis *jo* yra nevartotina svetimybė. Vartotina *taip*. Patvirtinimą galima išreikšti ir žodeliu *aba*. Paprastai jis vartojamas laisvojo stiliaus tekstuose, šnekamojoje kalboje. Pvz.: *Jo (Taip), sakyčiau, netgi labai šiltas. Jo (Aba), tikrai, vakar mačiau Joną Konarskio gatvėje, bet šiandien jis man nepaskambino.*

Gražiausius paveikslus piešia gamta

BOŽENA BOBINIENĖ

Atleiskite, visi menininkai, tapytojai, bet tai yra tiesa: didžiausi meno šedevrai susikuria žmogaus rankų neliečiami. Išpūdingiausi vaizdai yra ten, kur žmogus įkelia koją tik tam, kad galėtų susižavėti ir... tyliai atsitraukti, palikti – kad tas stebuklas gyventų savo gyvenimą. Tačiau visada galima bandyti tą grožį atkurti. Jeigu ne drobėje, tai savo aplinkoje.

Myliu gamtą, bet joje labiausiai už viską – žydinčias ir kvėpiančias pievas. Kiekvienas augalas jose turi savo reikšmę ir vietą. Atskirai tos žolės lyg niekuo ypatingu neišsiskiria, tačiau augdamos kartu sukuria nuostabias spalvų, formų ir kvapų kompozicijas.

Laukų pievos yra tvarios ūkinės veiklos ir gamtos padėties lakmuso popierėlis. Deja, jis dažnai nusidažo tamsiomis spalvomis. Kodėl?

Kukurūzai, javai ar pašarinė žolė – tai nėra natūrali vabzdžių, paukščių ir smulkių gyvūnų ekosistema. Jau nekalbant apie miestus, kur didžiulės erdvės tiesiog padengtos betonu. Tiesa, dažnai yra įrengiami skverai, parkai, kur pasėjama veja, sodinami dekoratyviniai augalai, tačiau kad jie gražiai atrodytų – reikia skirti papildomų lėšų jų priežiūrai, laistymui, vejos pjovimui ir t. t. Ir tai nėra natūrali aplinka gyvūnų pasauliui.

Kur dingo žydinčios pievos – bičių, drugių, kamanių, boružių namai? Turbūt nereikia aiškinti, kokią neįkainojamą, esminę reikšmę mūsų išlikimui turi, pavyzdžiui, bitės... Taip pat nėra paslaptis, kad žolėmis, krūmais ir medžiais apaugusios teritorijos veikia kaip kempinė – padeda kaupti kritulių vandenį, kuris, patekęs į augalų šaknų sistemą, taip greit

Valdo Žilionio nuotr.

neišgaruoja. Tai kodėl gi tų žalių gamtos oazių yra tiek nedaug?

Važinėdama dviračiu po mūsų kraštą, ieškau tokių natūralių lopi-nėlių. Atsimenu, su savo vyru, agronomu, ekologinio ūkininkavimo inspektoriumi, kartais keliaudavom po kaimus (ne tik savo krašto), kur ūkininkai, dažnai kitų atleidžiai vadinami „ekologais“, dėl ES išmoky nesėdavo trąšų, pesticidų, nenaudo-davo sunkios technikos ir tokiu būdu siekė išsaugoti natūralią savo ūkio aplinką, pievų žolynų sudėtį bei jose gyvenančius vabzdžius, paukščius ir smulkius gyvūnus. Beje, tikra ekolo-gija – tai gyvenimo būdas, filosofija, o ne tik keletą metų trunkanti pro-grama dėl kokio nors pelno. Tačiau – ir tai yra labai gerai. Kiekviena ap-saugota, žaliuojanti ir žydinti žemės „pėda“ yra neįkainojama.

SVARBU KAD IR MAŽAIS ŽINGSNIAIS SUGRĮŽTI PRIE NATŪRALUMO

Šiuo metu mūsų krašto gamtą ste-biu pati ir jaučiu šiokią tokią misiją propaguoti sugrįžimą prie natūra-lumo. Žinoma, nesustabdysiu kon-ventionalaus gamybinio žemės ūkio proceso, bet galiu skatinti žmones,

kad kur įmanoma – padėtų gamtai gyventi savo ritmu. Pavyzdžiui, sėtų kuo daugiau žydinčių pievų.

Veisti vaistažolių ir lauko gėlių pievas tampa populiariu. Tokie augalai yra patvaresni už darželių gėles, jiems ir sąlygos gali būti prastesnės, o ir taip suvešės. Pernai žavėjau-si Teresės ir Dariaus Radzevičių iš Pristavonių įveista pievute, kurioje skyniau ramunėles, gražgarstes, fa-celijas, dvirages leukonijas, medetkas, aguonas... Apie tai rašiau punskas.pl portale. O šiemet stebiuosi Valdo Ži-lionio žydinčios pievos spalvingumu – jis vos ne kiekvieną dieną paviešina socialiniuose tinkluose („Facebook“, „Instagram“) vis naujus savo pievos atradimus. Vien rugiagėlių čia kokios penkios rūšys, o kur aguonos, lobulia-rijos, stambiažiedžiai linai, leukonij-os ir gausybė įvairiausių vaistažolių! Kaip jis pats sako, užveisė savo pie-vą nusiziūrėjęs būtent iš Pristavonių ūkininkų. „Prie mano neseniai įreng-tos saulės elektrinės buvo laisvos že-mės sklypas, kur augo kažkokia žolė ir piktžolės. Nusibodo man nuolat šienauti, – prasitaria Valdas. – Su-žinojau apie žydinčias pievas ir pa-galvojau, kad reikėtų kažką panašaus padaryti ir man. Džiaugiuosi, kad

pavyko! Dabar kiekvieną rytą ir kas vakarą galiu žavėtis besikeičiančiu išpuoselėtos gėlių pievos grožiu. Kas-dien atrandau vis naujas „gražuoles“, kurios džiugina ne tik savo išvaizda, bet ir nuostabiu kvapu. O kiek jose bičių, kamanių, drugių!“

PIEVOS MIESTUOSE?

Smagu, kad žydinčios pievos (lenk. łąki kwietne) Lenkijoje vangiai, bet plinta ir yra sėjamos vis naujose vie-tose. Dažniausiai miestuose, skve-ruose, tuose plotuose, kur sudėtinga šienauti. Dirbtinai užveistų pievų reikšmė neįkainojama visai aplin-kos ekosistemai, todėl ypač miestų savivaldybės vykdo specialiai šioms tikslams finansuojamus projektus. Aukštesni žydyntys augalai sulauko dirvoje vandenį – jis taip greit neiš-garuoja kaip nuo nušienautų plotų, o tai ypač svarbu sausros metu. Be to, žolynų tankmėje veisiasi smulkūs gyvūnėliai ir vabzdžiai, ypač įvairių rūšių bitės, drugeliai. Pabrėžiama pievų svarba bitėms išsaugoti. Šiems vabzdžiams labai žalingi žemės ūkyje naudojami pesticidai ir kitos cheminės priemonės, be to, plotuo-se dažniausiai auginami pasėliai, iš kurių bitės neturi naudos. Todėl yra nuomonių, kad miestuose veisiamos žydinčios pievos gali joms daug pa-gelbėti. Bet ne tik miestuose!

PIEVŲ (IR PINIGŲ) „INJEKCIJA“ KAIME

Žydinčias pievas rekomenduojama sėti ir kaime. Tai daryti skatina spe-ciali Agrarinės aplinkosaugos ir kli-mato (2023 m.), biologinės įvairovės dirbamoje žemėje intervencinė prie-monė (7), kurios tikslas yra visų pirma atkurti, išsaugoti ir pagerinti su žemės ūkiu susijusias ekosistemas, užtikrinti vietą ir maistą naudingiems organiz-mams, įskaitant vabzdžius ir paukš-čius. Pasak Jono Radzevičiaus, Seinų žemės ūkio konsultavimo tarnybos vedėjo, mūsų krašte susidomėjimo šia

Valdo Žilionio nuotr.

ES priemonų programa nėra. Galbūt dėl sąlygų, kurias reikia atitikti, ir reikalavimų, kurie, daugelio ūkininkų manymu, nėra adekvatūs papildomai išmokai. Programa trunka 5-erius metus. Žydinčios pievos turėtų būti sėjamos dirbamoje žemėje juostomis, kurių plotis nuo 3 iki 9 m. Jeigu tokių juostų būtų daugiau, tarpai tarp jų turi būti bent 50 m. Minimalus pievos plotas, už kurį galima gauti išmoką – 0,1 ha, maksimalus – 0,5 ha. Maksimali priemoka per metus – apie 2000 zł. Norint dalyvauti tokioje programoje reikia turėti agrarinės aplinkosaugos planą. Sėjant pievą, būtina naudoti specialų žolių mišinį (yra pateiktas rekomenduojamų augalų sąrašas). Suvešėjusią

pievą reikia nupjauti kartą per metus, vasarai pasibaigus, o išdžiūvusį šieną – surinkti. Draudžiama naudoti trąšas, pesticidus, ganyti gyvulius, suarti. Daugiau informacijos apie žydinčių pievų juostų veisimą ir su tuo susijusias priemokas galima rasti Lenkijos žemės ūkio restruktūrizavimo ir modernizavimo agentūros interneto puslapyje <https://www.gov.pl/web/arimr/interwencja-7-bioroznordnosc-na-gruntach-ornych>. Galima taip pat kreiptis į Žemės ūkio konsultavimo tarnybų specialistus.

Sąlygos turbūt nėra patrauklios tiems, kurie naudojasi įprastomis tiesioginėmis išmokomis už žemės ūkio naudmenų ir pasėlių plotus. Tačiau juk „žmogus gyvas ne vien duona“.

Pabandykime išvelgti kitus žydinčių pievų privalumus. Veisdami pievą, puošiame savo aplinką – žydinčios gėlės ir žolynai ne tik džiugina akį, bet ir skleidžia nuostabų kvapą, pritraukia tūkstančius įvairiausių vabzdžių. Nereikia pievos ravėti, laistyti, dažnai šienauti – ji gyvena savo gyvenimą ir tuo gyvenimu džiugina ne tik joje knibždančius gyvius, bet ir mus pačius.

Taigi jei ir nepavyks išpešti išmokos, galima tiesiog išveisti pievą savo malonumui. Pievų augalų sėklų įsigysite sodo reikmenų ar specializuotose parduotuvėse internete (jos yra specialiai surinktos, suderintos). Yra vienmečių ir daugiamečių augalų mišinių. Vienmečiai pražysta iškart, daugiamečiai – antraisiais metais. Beje, yra ir abiejų rūšių mišinių, – tada galima būti tikriems, kad pieva vešės ir jau kur ne kur žydės.

Nebūtina turėti net savo žemės sklypo. Žolynus galima sėti ne tik laukuose, bet ir balkonuose, terasose, tiesiog vazonuose. Pakanka užtikrinti saulės šviesą ir drėgmę, o augalai atsidėkos savo spalvomis ir kvapais nuo pavasario iki rudens. Ateina į galvą gerai žinoma Šventojo Rašto ištrauka: „Pasižiūrėkite, kaip auga lauko lelijos. Jos nesidarbuoja ir neverpia, bet sakau jums: nė Saliamonas pačioje savo didybėje nebuvo taip pasipuošęs kaip kiekviena jų.“ (Mt 6, 28–29)

Stebėkime gamtą ir mokykimės iš jos.

*Tau iš širdies sveikatos, laimės palinkėsim,
Žieduotos nuotaikos ir metų Tau šviesių,
Kad tartum rožė nuostabiai žydėtum,
Per sunkų darbą pelnęs pagarbą visų.*

Igną Nevulį iš Didžiulių, liepos 31 d. švęsiantį
80-ąjį gimtadienį, sveikina

Dalia, Darius bei seserys Angelė ir Natalija su šeimomis

PARDUODU

šalto spaudimo natūralų
rapsų aliejų
litrinės talpos buteliuose.

*Kreiptis į Ireną ir Vytautą Pečiulius
tel. +48 792 202 773.*

PUNSKO DIENOS ŽOLINĖS 2023

RUGPJŪČIO 11 d. (penktadienis)

- 18.30 - Choreografinio sambūrio „Jotva“ koncertas „Ir vėl apie mus“ Punsko lietuvių kultūros namuose. Bilieto kaina 20 zł
20:00 - Krepšinio turnyras „Rytai vs Vakarai“ (Krepšinio aikštelė Punske „ORLIK“)

RUGPJŪČIO 12 d. (šeštadienis)

- 16:00 - Alisos Rūtos Stravinskaitės personalinės meno parodos „VERPETAS“ atidarymas (Punsko parapijos svetainė)
16:30 - Linoraižinio dirbtuvės. Veda Alisa Rūta Stravinskaitė (Punsko parapijos svetainė)
19:00 - XXIX Estradinių dainų šventė prie Punios ežero Punske

RUGPJŪČIO 13 d. (sekmadienis)

- DUONOS, MEDAUS IR PIENO ŠVENTĖ**
(Pramogų ir poilsio centras „Šilainė“)
13:30 - Išvažiavimas bričkomis nuo bažnyčios aikštės į Šilainę
14:00 - Duonos, medaus ir pieno šventė Šilainėje
Programoje: mūsų krašto patiekalų ruošimas ir ragavimas bei liaudiška muzika
14:30 - Linoraižinio dirbtuvės. Veda Alisa Rūta Stravinskaitė
19:00 - Koncertas

RUGPJŪČIO 14 d. (pirmadienis)

- 19:00 - Jungtinis Anykščių, Punsko ir Suvalkų teatras Just. Marcinkevičiaus dramoje „Mindaugas“. Rež. J. Buziliauskas (scena prie Punios ežero)
20:00 - Laužas, šokiai ir dainos prie Punios ežero

Kitos pramogos: visą dieną galima lankyti Jotvingių ir prūsų gyvenvietę Ožkiniuose (tel. 603 977 637) bei muziejų „Senoji klebonija“.
Restoranai „Užeiga“ ir „Rūta“ kviečia paragauti lietuviškų ir kitų patiekalų.

RUGPJŪČIO 15 d. (antradienis)

- 7:15 - LLEKD ansamblis „Gimtinė“ gieda „Marijos valandas“ Punsko bažnyčioje
8:00 - Šv. Mišios lietuvių kalba
9:00 - XXXIX tautodailės mugės Punsko bažnyčios aikštėje atidarymas ir XVII folkloro festivalio „Žanykis vaike, gospadinės reikia“ (I dalis) *Mugės metu veiks Dekoratyvinių balandžių ir naminių paukščių paroda iš Lietuvos (Palanga-Klaipėda) - nuo 9 val. iki 14 val.*
9:30 - Šv. Mišios lenkų kalba ir iškilminga procesija
11:00 - Šv. rožančius giedamas Punsko bažnyčios choro
11:15 - Skulptūros, skirtos knygnešiams, atidengimas prie Punsko savivaldybės
11:30 - Eisena su Žolinių vainikais nuo Punsko savivaldybės iki bažnyčios
12:00 - Vainikų šventinimas
12:15 - Šv. Mišios lietuvių kalba ir iškilminga procesija
13.30-14.00 - Motociklų paradas gatvėmis, pradedant nuo Punsko savivaldybės
14:00 - XVII folkloro festivalis „Žanykis vaike, gospadinės reikia“ (II dalis) Punsko bažnyčios aikštėje

Koncertai prie Punios ežero Punske

Pradžia 18:00

- Birštono kultūros centro liaudiškos muzikos kapela „Lendrūnas“ (vad. A. Seniūnas)
- Pilviškių liaudiškos muzikos kapela „Pilvė“ (vad. A. Šlakaitis)
- Metelių parapijos liaudiškos muzikos kapela „Metelys“ (vad. D. Alksinienė)
- 20:00 - Valdemaras Frankonis ir „Žvaigždžių kvartetąs“
- 21:00 - Vandens šokantys fontanai
- 21:15 - Grupė 2 - Karolis ir Donatas
- 22:00 - Grupė „Kitava“

Rengėjai: Punsko valsčiaus savivaldybė, Punsko lietuvių kultūros namai, Lenkijos lietuvių draugija, Lenkijos lietuvių etninės kultūros draugija, Lenkijos lietuvių jaunimo sąjunga, Punsko parapija

RĖMĖJAI:

Punsko valsčiaus
savivaldybė

*Renginys bus
fotografuojamas
ir filmuojamas